

မင်းသိင်္ခ

ယုကလေးတို့-၇
ဗိုလ်ဘွဲ့
၄က ယုကလေး: ၆၀၅

BURMESE
CLASSIC
.COM

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် - ၆၂၀၀၄၁၀၆၁၀
မျက်နှာပုံခွင့်ပြုချက်အမှတ် - ၆၂၀၀၄၄၀၇၁၀

လူကလေးတို့ရဲ့မိတ်ဆွေ
ငှက်ကလေးတွေ

မင်းသုဝဏ်

ပုံနှိပ်ခြင်း
ပထမအကြိမ်

အုပ်ရေ
၅၀၀

ထုတ်ဝေခြင်း
ဒီဇင်ဘာလ၊ ၂၀၁၀

မျက်နှာပုံဒီဇိုင်း
ဝင်းကျော်

စာအုပ်ချုပ်
ကိုတင်အေး

ထုတ်ဝေသူ - ဦးဝင်းကျော်ထွန်း၊ မုံရွေးစာပေ
၈၀ (ခ)၊ သံလွင်လမ်း ၊

ပုံနှိပ်သူ - ဦးဝင်းကျော်ထွန်း၊ မုံရွေးပုံနှိပ်တိုက်
အမှတ် ၁၄၀၊ ၄၅ လမ်း(အထက်)
ဗိုလ်တထောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

တန်ဖိုး - ၂၀၀၀ ကျပ်

၈၉၅-၈၁

မင်းသုဝဏ်
လူကလေးတို့ရဲ့မိတ်ဆွေ ငှက်ကလေးတွေ/ မင်းသုဝဏ်။ - ရန်ကုန်၊
မုံရွေးစာပေ၊ ၂၀၁၀။
စာ ၁၁၁၊ ၁၁-၄၃ x ၂၀-၃၂ စင်တီ။
(၁) လူကလေးတို့ရဲ့မိတ်ဆွေ ငှက်ကလေးတွေ

စီစဉ်သူများ
ဘိုးလှိုင်၊ မြဝင်း (ဒဿန)၊ မောင်ဝဏ္ဏ
ကိုတာ၊ လှထွန်း (မြန်မာစာ)၊ ဆယ်လွင်

၁။ ရေကြက်မ	၁
၂။ ကောက်လျှင်ငှက်သို့	၂
၃။ တင်ကျီးငှက်ကျော်	၄
၄။ ချိုင်းကြီး ငဖြူဆွတ်	၅
၅။ စာကလေး သဲရေချိုး	၆
၆။ စဉ်းစားကြပါ ပြောကြပါ	၇
၇။ ဘီလုံးငှက်နှင့် လယ်သမား	၈
၈။ ကောက်လျှင်ငှက်	၉
၉။ လင်းတမမိ ဒေါင်းကိုမိ	၁၀
၁၀။ ငှက်မိတ်ဆွေများ (၁)	၁၁
၁၁။ ပူ- ပူ- ကွာ- ကွာ	၁၂
၁၂။ ပန်းထိမ်ဖိုငှက်	၁၃
၁၃။ ခေါက်ရှာငှက်	၁၄
၁၄။ ငှက်ခါး	၁၅
၁၅။ ပျံလွှားနှင့် မိုးစာ	၁၇
၁၆။ ကိုဇီးကွက်	၁၈
၁၇။ စာဘူးတောင်းနှင့် တီတီတွတ်	၁၉
၁၈။ ပုစဉ်းထိုး	၂၁
၁၉။ ဘီးတောင်ပို	၂၂
၂၀။ သပိတ်လွယ်	၂၃
၂၁။ ငှက်ကြီးဝန်ပို (၁)	၂၅
၂၂။ ရွှေပြည်စိုး	၂၇
၂၃။ တစ္ဆေလေလား ငှက်လေလား	၂၈
၂၄။ ဘူးဘူးအော်တဲ့ငှက်	၂၉
၂၅။ ဝိုင်းကြီးပတ်ပတ် ဗွတ်ကလုံ	၃၁

၂၆။ စင်ရော်ငှက်ကလေး ဘယ်ကလာ	၃၃
၂၇။ တွင်းတူးနေတဲ့ ရေလုပ်သား	၃၅
၂၈။ ဓမ္မ	၃၇
၂၉။ ဆောင်းခိုနည်းသည်ငှက်ကလေး	၃၈
၃၀။ ခြံထဲက စာဝတီး	၄၀
၃၁။ ရွှေခါညို	၄၂
၃၂။ လုမ္ဗိနီအင်ကြင်းမြိုင်သို့	၄၃
၃၃။ ကြိုးကြာငှက်	၄၄
၃၄။ ဗွတ်ကလုံ	၄၅
၃၅။ သီချင်းသည် ဘီလုံးငှက်	၄၆
၃၆။ ချိုးလည်ပြောက်	၄၇
၃၇။ ခါငှက်	၄၈
၃၈။ လယ်ကွင်းစပ်က စာဝတီး	၄၉
၃၉။ ဆောင်းကြိုငှက်	၅၁
၄၀။ တို့ကောင်းမှုနှင့် တူထုသံ	၅၃
၄၁။ ကျွဲကျောင်းပျိုင်း	၅၅
၄၂။ ငှက်မိတ်ဆွေများ (၂)	၅၇
၄၃။ တို့လယ်ကွင်းက တေးချင်းသံ	၅၈
၄၄။ ဒေါပုံဝက ငွေစင်ရော်	၆၀
၄၅။ တကူကူး- ကူး (၁)	၆၂
၄၆။ အောက်ချင်းငှက်	၆၄
၄၇။ ဘုတ်ငှက်	၆၅
၄၈။ လာကြည့်စမ်းပါ ကျွန်တို့ရွာ	၆၆
၄၉။ ကြာဖက်နင်း	၆၇
၅၀။ စွန်ငှက်	၆၈
၅၁။ တကူကူးရွာ လာခဲ့ပါ	၇၀
၅၂။ အသံဆိုး၍ ကံဆိုးရ	၇၁
၅၃။ နေ့ခါအိပ်စက် ငှက်လင်းဝက်	၇၂

၅၄။ ပိုးနှိမ်ပေးတဲ့ စာကလေး	၇၄
၅၅။ တစ်တီတူး	၇၆
၅၆။ ကြိုးကြာ	၇၈
၅၇။ ကျွမ်းထိုးငှက်	၈၀
၅၈။ ပန်းထိမ်ဆရာကြီး	၈၁
၅၉။ ငှက်ကြီးဝန်ပို (၂)	၈၂
၆၀။ ဖိုးခေါင်ကြွေးကြော်	၈၄
၆၁။ ရေဝလုံ	၈၆
၆၂။ သပိတ်လွယ်ငှက် ကျွန်မိတ်ဆွေ	၈၈
၆၃။ ရောင်စုံငှက်ကျား	၉၀
၆၄။ ဧည့်သည်ငှက်တွေ	၉၁
၆၅။ ပျော်တော်ဆက်တဲ့ ငှက်ဖိုးခေါင်	၉၃
၆၆။ အော်သံမျိုးစုံ တောရဂုံ	၉၄
၆၇။ ဇီးကွက်မျက်ပြ	၉၆
၆၈။ ကံကြမ္မာဆိုး လင်ကောင်ပိုး	၉၈
၆၉။ သပိတ်လွယ်ငှက်	၉၉
၇၀။ ငှက်မျက်ပြများ	၁၀၀
၇၁။ ဖိုးခေါင်ကြွေးကြော် တို့တောင်ရိုးပေါ်	၁၀၁
၇၂။ တကူကူး- ကူး (၂)	၁၀၂
၇၃။ ခိုးကြည့်မခံ ချိုးလေးယုံ	၁၀၃
၇၄။ ဘူးဘူးဘားဘား ငှက်ငန္ဓား	၁၀၄
၇၅။ ဆောင်းဧည့်သည်	၁၀၅
၇၆။ ငှက်ကြီးတုံးစပ်	၁၀၇
၇၇။ စာကလေးများ စပါးစား	၁၀၉
၇၈။ တူစုံတွဲဖက် ဆက်ရက်ငှက်	၁၁၀
၇၉။ နေ့အိပ်ညထွက် ငှက်လင်းဝက်	၁၁၁

ရေကြက်မ

နံ့သာကို ဘယ်ညာကွက်လို့
ရေကြက်မ ပါးဖြူဖြူ
ဟန်မူက ကြော့ရှင်း။

ခေါင်းညိတ် လည်ခါနှင့်
မပေဒါ ရေချိုခပ်သည်သို့
ကမ်းစပ်ကိုဆင်း ။ ။

* ရေကြက်မ၊
ကလူကွက် = White-Breasted Waterhen
(စာပေဗိမာန်မိဂ္ဂဇင်း။ ။ စက်တင်ဘာ၊ ၁၉၅၄)

ကောက်လျင်ငှက်သို့

ကျစ်- ကျစ်- ကျစ်- ကျစ် သူ့အော်ဟစ်သည်
စေးပျစ် ချုံထဲဆီကတကား။

တော်သလင်းဟု
မိုးကင်းစခါ၊ သူ့ရောက်လာသည်
ကမ္ဘာမြောက်စွန်းဆီကတကား။

ဆောင်းကိုကြောက်၍
မြောက်မှတို့ထံ အရောက်ပျံသည်
တောင်ပံဇာနည်၊ ခရီးသည်
အော်မြည် ကျစ် ကျစ်၊ သင် ကြွေးဟစ်က
မိုးစစ်မုန်တိုင်း၊ လွတ်ရာစိုင်းလိမ့်။

သီတင်းကျွတ်လည်း
ကြာဝတ်ဆင်ကာ၊ ရောက်ဆိုက်လာအံ့။

မိုင်းမို့မည်းသည်
ကောက်လည်းနံ့ပြည့်၊ ရွှေရောင်မှည့်လိမ့်။

သင်၏တေးသံ၊ ကျစ်ကျစ်ညံ့ကို
နာခံ၍သာ၊ ထို့ကြောင့်ငါလျှင်
လယ်ယာတွင်းသို့ ဆင်းအံ့တည်း။

“ကောက်လျင်ငှက်”

(ဤငှက်ကို “ငှက်သဘင်” စာအုပ်တွင် ငှက်တမ်း
ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝါးရုံကြက်ဟူ၍လည်းကောင်း ခေါ်သည်။
ကျွန်ုပ်တို့ကား ငယ်စဉ်ကစ၍ ကောက်လျင်ငှက်(ကောက်ယင်
ငှက်ဟု ဖတ်ပါ) ဟု ခေါ်လာကြ သည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာတွင်
“BROWN SHRIKE” ဟု ခေါ်သည်။ ဤငှက်သည် မြောက်
ဘက် ဆိုက်ပေးရိုးယားပြည်၊ မွန်ဂိုးလီးယားပြည်၊ မန်ချူး
ရိုးယားပြည်၊ တရုတ်ပြည်တို့တွင် သားပေါက်သည်။ ဆောင်း
ရာသီ နီးသောအခါ ပူနွေးသော တောင်ဘက်သို့ ရွှေ့ပြောင်း
လာ၍ ဧပြီလထိအောင် နေထိုင်သည်။ သူ၏ တကျစ်ကျစ်
အော်မြည်သောအသံကို တစ်ဆောင်းလုံး တစ်နေ့လုံး ကြားရ
သည်။ သူသည် ချုံဖုတ်တွင်း၌လည်းကောင်း၊ (ခြံစည်းရိုးတန်း၊
သံကြိုးတန်းပေါ်တွင်လည်းကောင်း နား၍ အော်မြည်တတ်
သည်။ ယခုနှစ်တွင် သူ့အသံကို စက်တင်ဘာလ ၁၄ ရက်နေ့၌
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နယ်တွင်းဝယ် စ၍ကြားမိသည်။)

(ကလေးဂျာနယ်။ ။ အောက်တိုဘာ၊ ၁၉၅၆)

တင်ကျီးငှက်

သည်မှာငုပ်လို့ ဟိုမှာပေါ်
တင်ကျီး ငှက်ကျော်။

သည်မှာပေါ်လို့ ဟိုမှာငုပ်
တင်ကျီး ငှက်ကြုတ်။

ရေငုပ်ပြီးတော့ အတောင်ပံ
ဖြန့်လို့ နေဆာခံ။

ပုံစံမည်းမည်း(မဲမဲ) ရေကန်ထဲ
တင်ကျီး ရောင်မွဲမွဲ။ ။

* တင်ကျီးငှက် = Cormorant

(၇၊ ၉၊ ၁၉၇၃)

ဗျိုင်းကြီး ငဖြူဆွတ်

သည်မှာ ရပ်လို့ ဟိုကိုမျှော်

ဗျိုင်းကြီး ငဖြူကျော်

သည်ကို မျှော်လို့ ဟိုမှာရပ်

ဗျိုင်းကြီး ငဖြူဆွတ်။

မတ်တတ်ရပ်ယင်း ခြေလှမ်းပြင်

အဘ ရှေ့မှာ ပြင်

အသွင် ဖွေးဖွေး ရေကန်ဘေး

ဗျိုင်းကြီး ဖြူရောင်ပြေး။ ။

* ဗျိုင်း = Egret

(၇၊ ၉၊ ၁၉၇၃)

စာကလေး သဲရေချို

သား ကစားတဲ့ သဲပုံမှာ
 စာကလေးတွေ လာ။
 အစာ ရှာဖို့ လာတာလား
 ဆော့ဖို့ လာသလား။
 အများကြီးပဲ စာလေးတွေ
 သဲမှာ ဝပ်လို့ နေ။
 ခြေနဲ့ ယက်ကာ အတောင် ခတ်
 ဘယ်ညာ တဖျပ်ဖျပ်။
 လက်စသတ်တော့ စာတဖော်
 သဲရေချိုလို့ ပျော်။
 ကိုယ်ပေါ် ခေါင်းပေါ် မွှားကောင်များ
 သန့်လို့ ရှင်းလို့ သွားတယ်လေး။ ။

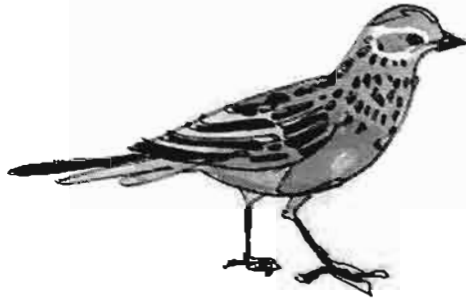
* စာကလေး = Sparrow
 (မြတ်လေး ။ ။ မေ ၁၉၈၀)

စဉ်းစားကြပါ ပြောကြပါ

အောက်ချင်း ရင်သွေး ဥက မွေး
 ကွေးလေး ငှက်ငယ် သနားဖွယ်—
 ကျောင်းထက်ဘုန်းကြီး ဆိုလိုက်တယ်။
 အောက်ချင်း ရင်အောက် ဥက ပေါက်
 တောင်ရောက် နုနယ် သနားဖွယ်—
 ကျောင်းအောက် မောင်ညို ပြင်လိုက်တယ်။
 ဘယ်သူမှန်လို့ ဘယ်သူမှား
 စဉ်းစားကြပါဗျား။
 ဘာကြောင့်မှန်လို့ ဘာကြောင့်မှား
 ပြောကြစမ်းပါဗျား။ ။

* အောက်ချင်း = Burmese Pied Hornbill
 (ရူမဝ ။ ။ ဇန်နဝါရီ ၁၉၈၂)

ဘီလုံးငှက်နှင့် လယ်သမား

ခရောင်းတောက ဘီလုံးငှက်
 သီချင်းဆိုလို့ မိုးပျံတက်။
 မနက်ချိန်မှာ ရောင်နီလာ
 နေကိုနှုတ်ဆက် ဆီးကြိုကာ။
 ကျည်ကျည်ကျာကျာ သူ့သီချင်း
 ကွင်းပြင် အနှံ့ အပြည့် ဆင်း။
 ကန်သင်းပေါက်တဲ့ လူတစ်တွေ
 တေးနဲ့ သူက အပျင်းဖြေ။
 ခရောင်းမြေက သူ့မိသား
 လူတွေ ရှောင်လို့ သွားတယ်လေး။ ။ ။

* ဘီလုံးငှက် = The Indian Small Skylark
 (ရှုမဝ ။ ။ ဇန်နဝါရီ၊ ၁၉၈၂)

ကောက်လျှင်ငှက်

ဆောင်ဦး ကြိုလို့ သူ ရောက်လာ
 ကောက်လျှင်ငှက်ငယ်ပါ။
 အရုဇာလာတော့ သူ့အော်ဟစ်
 အသံ ကျစ်-ကျစ်-ကျစ်။
 ကျစ်ကျစ်အော်သံ တည်ညံ့
 ဟိုကိုင်း သည်ကိုင်း ပျံ့။
 နံ့ကောင်ကိုဖမ်း လိပ်ပြာဖမ်း
 ပုစဉ်း မလွတ်တမ်း။
 ဖမ်းရင်း စားရင်း နွေပေါက်သော်
 ဇာတိ မြောက်ကို မျှော်။
 တောင်လေ ပေါ်တော့ ပြန်ကာသွား
 ဧည့်သည် ဝေးရပ်သား။ ။ ။

* ကောက်လျှင်ငှက် = Brown Shrike
 အာရှတိုက်မြောက်ပိုင်းတွင် နေသည်။
 (ရှုမဝ ။ ။ ဇန်နဝါရီ၊ ၁၉၈၂)

လင်းတငှက်

လင်းတ မမိ ဒေါင်းကို မိ

သင် လယ်ပြောင်မှာ ကျွေသဲတော့
လင်းတဝဲလို့ လင်းတဝဲ။

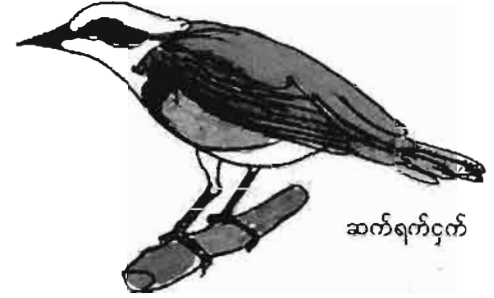
လင်းတောင်ထလို့ လင်းတထောင်
လင်းတ မမိပေါင်။

အမြီးထောင်တဲ့ ဒိကမောင်း
မိတယ် ရွှေညဒေါင်းကိုလေး။ ။

* လင်းတ = Vulture

(ရှုမဝ ။ ။ ဇန်နဝါရီ၊ ၁၉၈၂)

* သင် လယ်ပြောင်၊ ကျွေသဲ၊ လဒဲဝ၊ လဒေါင်ထ၊
လဒီမမ၊ ဒိကမောင်းဆိုသော ရှေးဟောင်းစကားထာကို
တစ်ပိုင်းငှက် တစ်ပိုင်းပြ ရေးစပ်ထားသည်။ကလေးများ
ဉာဏ်ကစားရအောင် ပြောသံအတိုင်း ဆိုကြည့်ပါ။

ဆက်ရက်ငှက်

ငှက်မိတ်ဆွများ (၁)

ဆက်ရက် ကျွဲကျောင်း ဗျိုင်း ကျွဲကျောင်း
ငှက်တော်ကလဲ ကျွဲကိုကျောင်း။

ကျွဲကျောင်းရင်းနဲ့ အစာရှာ
ပိုးကောင် မွှားကောင်ပါ။

တို့လယ် တို့ယာ မိတ်ဆွများ
သူတို့ မဟုတ်လား။

သူတို့ နားဖို့ သစ်ပင်တွေ
ပျိုးပါ စိုက်ပါလေ။

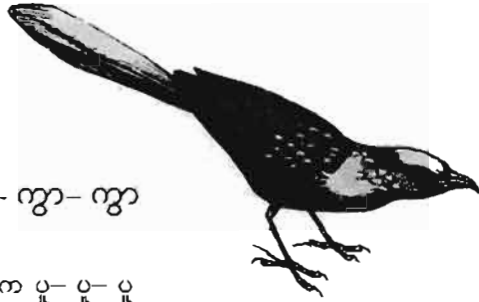
သူတို့ နေတော့ တို့လယ်ကွင်း
ရန်သူအဖျက် ကင်းမယ်လေး။ ။ ။

* ကျွဲကျောင်း ဆက်ရက် = Burmese Pied Myna

* ကျွဲကျောင်းဗျိုင်း = Cattle Egret

* ငှက်တော် = King Crow

(ရှုမဝ ။ ။ ဖေဖော်ဝါရီ၊ ၁၉၈၂)

ပူ- ပူ- ကွာ- ကွာ

ဟိုဝါးရုံက ပူ- ပူ- ပူ
 သည်ဝါးရုံက ပူ- ပူ- ပူ။
 ပူပူချင်းဆက် ရေကန်ပျက်
 ဘုတ်ကြီး နီညိုနက်။
 ရေကြက်မက ကွာ- ကွာ- ကွာ
 ရေစပ်ဆီက ကွာ- ကွာ- ကွာ။
 ပူ ပူ ကွာ ကွာ ရေကန်ပျက်
 သူတို့ နှစ်ဦး ရန်ဖြစ်လျက်
 နေ့တိုင်း တကျက်ကျက်။ ။

* ကလေးတို့ရေ ရှေးစကားတစ်ခု ရှိပါတယ်။ ဘုတ်ငှက်နဲ့ ရေကြက်မဟာ လင်မယားတဲ့။ ဘုတ်က ကုန်းပေါ်မှာ ကျက်စားတယ်။ ရေကြက်မက ရေစပ်မှာ ကျက်စားတယ်။ ရေကြက်မက ရေထဲကိုဆင်းတော့ ဘုတ်က စိတ်ပူလို့ ပူ ပူ ပူလို့ အော်သတဲ့။ ကြာတော့ ရေကြက်မက စိတ်ဆိုးလို့ ပူရင် ကွာပါလားတဲ့ဆိုတဲ့ သဘောနဲ့ ကွာ ကွာ ကွာလို့ ပြန်အော်ပါသတဲ့။

* ဘုတ် = Crow-Pheasant
 * ရေကြက်မ = Waterhen
 (ရှုမဝ ။ ။ ဖေဖော်ဝါရီ၊ ၁၉၈၂)

ပန်းထိမ်ဖိုငှက်

နဖူး နီရဲ့ နှုတ်သီးမည်း(မ)
 သစ်ခေါင်းထဲက ပြုထွက်လာ။
 အတောင် ကိုယ်မွေး စိမ်းဝါသွေး
 နီနီတွေးတွေး ခြေထောက် ပါ
 တုံ တုံ တုံ တုံ တစ်နေ့လုံး
 နေပူတုန်းလည်း တူခေါက်တာ။

ဘာငှက်လည်းကွယ် သိရင်ပြောကြ
 သရက်တောက သတ္တဝါ။
 သိပါတယ်ကွယ် တို့ခြံဝိုင်းက
 သရက်ကိုင်းမှာ တစ်ကောင်ပါ။
 ငှက်ပန်းထိမ်ဖို သူ့သံကြားက
 တို့များအိပ်ငိုက် မိတော့တာ။
 ငှက်ပါ ငှက်ပါ ။ ။

* ပန်းထိမ်ဖိုငှက်
 ငှက်ပန်းထိမ် = Coppersmith
 (ရှုမဝ ။ ။ ဖေဖော်ဝါရီ၊ ၁၉၈၂)

ခေါက်ရှာငှက်

ပန်းပြောက်ဝတ်လုံ ကိုယ်လုံးခြုံ
ဗုံတောင်သမား ငှက်မင်းသား
ခြေနဲ့ကုပ်လို့ နှုတ်နဲ့စား
စကားရှေးက ဝှက်ကြဲတယ်
သီရင် ပြောပါကွယ်။

နီ နက် ဝါ ရွှေ ရောင်စုံဝေ
ခြေနဲ့ကုပ်လျက် သစ်ပင်တက်
ချွန်နှုတ်သီးနဲ့ တီးခေါက်နှက်
ပိုးထွက်လာတော့ သူ့စားတယ်
ခေါက်ရှာငှက်ပါကွယ်။

ခေါက်ရှာ ပျံတော့ ဘယ်လိုပျံ
နီမဲ့တုံ မြင့်တုံ ပျံ။
လောကခံနဲ့ တူသဘော
လူကြီးသူမ ပြောတယ်လေး။ ။

* ခေါက်ရှာငှက်
သစ်တောက်ငှက် = Woodpecker
(ရှုမဝ ။ ။ ဖေဖော်ဝါရီ၊ ၁၉၈၂)

ငှက်ခါး

ဖေဖေရယ် မေမေရယ်
သားသား မြင်ခဲ့တယ်
ဘကြီးတို့ လယ် ထိမ်ပင်ကိုင်း
ငှက်ကြီး ပြာမှိုင်းမှိုင်း။

ဘာငှက်လဲကွယ် သားသားရယ်
ပြောစမ်းပါဦးကွယ်
ဘကြီးတို့ လယ် ထိမ်ပင်ကိုင်း
ငှက်ကြီး ပြာမှိုင်းမှိုင်း။

www.burmeseclassic.com

ခေါင်းကြီး ကိုယ်ကြီး အမြီးတို
ငှက်ကြီး ပြာညိုညို
စာကို မြင်လို့ ပါလေလား
ပျံဆင်း ထိုးကာ သွား။

သိပ်လှတာပဲ သူ့အတောင်
ပြာရင့် ပြာနုရောင်
ဖဲစောင် ပိုးစောင် မသာဘူး
နေရောင်ထဲမှာ မြူး။

ဪ သည်ငှက်လား သားသားရယ်
ငှက်ခါးခေါ်ပါတယ်
တို့လယ်ထဲက လယ်ဖျက်ပိုး
သူစားချင်လို့ ထိုး။ ။

* ငှက်ခါး = Burmese Roller, Blue Jay
(ရှုမဝ ။ ။ မေဖော်ဝါရီ၊ ၁၉၈၂)

မိုးစာငှက်

ပျံလွှား နှင့် မိုးစာ

ပျံလို့ ဝဲလို့ ထိုးသုတ်ကာ
ငှက်ပျံလွှားနဲ့ ငှက်မိုးစာ
မိုးစာ ဘယ်သင်း လွှားဘယ်သင်း
သိရင် ပြောပါ သူငယ်ချင်း။

ကြေးနန်းကြီးမှာ တန်းလို့နား
ဘယ်ကြည့် ညာကြည့် ငှက်ပျံလွှား-
မနားပုံနေ မြေမသက်
ထန်းပင်ပေါ်က မိုးစာငှက်-
နှစ်ကောင်စလုံး ညှိညက်ညက်
ပျံတုန်း လွှားတုန်း သိဖို့ခက်
မိုးပေါ် ညီနောင် ငှက်။ ။

* ပျံလွှား = Swallow

* မိုးစာ = Palm Swift

ရန်ကုန်မြို့ ဝဟိုတရားရုံးများနှင့် ဝန်ကြီးများရုံးတို့တွင်
မိုးစာတစ်မျိုးကို တွေ့နိုင်သည်။

(ရှုမဝ ။ ။ မတ်၊ ၁၉၈၂)

ကိုဇီးကွက်

နေခါ အိပ်လို့ ညခါ ထွက်
သစ်ခေါင်းထဲက ကိုဇီးကွက်။

သူ့မျက်စိက ရှေ့ကို မျှော်
ပြုပြု၊ ပြုပြု စိန်းစိန်းနေနော်။

မော်လိုက် ငုံ့လိုက် ဦးညွတ်လိုက်
သူကြည့်ပုံက စူးစူးစိုက်။

ညဉ့်မှောင်မိုက်မှာ ကြွက်ကိုရှာ
ဖားငယ် သားငယ် ပိုးမွှားပါ။

လသာသာမှာ ဆူညံလျက်
ဇီးကွက်- ဇီးကွက်- ဇီးဇီးကွက်
မျက်ပြဇီးကွက် ကိုဇီးကွက်။

* ဇီးကွက် = Spotted Owlet
(ရှုမဝ ။ ။ မတ်၊ ၁၉၈၂)

တီတီတွတ်ငှက်

စာဘူးတောင်းနှင့် တီတီတွတ်

တီတီတွတ်တွတ် အကြံချွတ်
မိုးစွတ် ရေစွတ် နေရတယ်။

စာဘလောင်းသောင်း အကြံကောင်း
အိမ်ကောင်း ရာကောင်း နေရတယ်။

ရှေးလူကြီးများ သည်စကား
ပြောကြားခဲ့တယ် မှတ်ဖို့ကွယ်။

တစ်ဆင့်တိုးပွား သည်စကား
တို့များဆင်ခြင် သင့်ပါတယ်။

တီတီတွတ်ငှက် တို့လယ်ကွက်
မြေကိုယက်လို့ သိုက်လုပ်တယ်။

စာဘလောင်းသောင်း သစ်ပင်ကောင်း
ဘူးတောင်းလေးလို သိုက်ဆောက်တယ်။

တီတီတွတ်က ပိုးကောင်စား
လယ်သမားကို ကူညီတယ်။

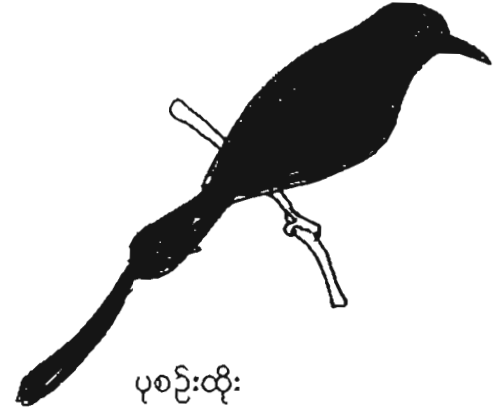
စာဘူးတောင်းက စပါးစား
လယ်သမားကို နှောင့်ယှက်တယ်။

အဲဒါပါပဲ သူငယ်ချင်း
တို့စဉ်းစားလို့ ရပါတယ်။
မှတ်ကွယ် မှတ်ကွယ်။ ။

* စာဘူးတောင်း၊ စာဘလောင်းသောင်း (ထားဝယ်စကား)
စာပေါင်းသောင်း = Weaver Bird, Bottle Bird.

* တီတီတွတ်၊ တီတီတူး၊

တစ်တီတူး = Did-you-do-it, Peewit, Lapwing
(ရှုမဝ ။ ။ မတ်၊ ၁၉၈၂)

ပုစဉ်းထိုး

ရွှေရောင် တစ်ချက် မြဲတစ်ချက်
ရောင်စုံ ပြေးလို့ နေထဲ လက်။

ဟိုငှက်ကလေး ထိုးပျံလာ
မြီးတံ နှစ်ချောင်း နောက်ကပါ။

သစ်ကိုင်းခြောက်မှာ လာလို့နား
သိရင် ပြောပါလား။

နှုတ်သီး ချွန်နက် မြီးတံမည်း(မဲ)
မျက်စိ နှစ်လုံး နီတောက်ရဲ။

ကန်သင်းရိုးထဲ တွင်းခေါင်းမှာ
လေး၊ ငါး၊ ခြောက်လုံး သူ ဥပါ။

သူယုံတဲ့ခါ ကြည့်ပါဗျား
ပုစဉ်း ထိုးစား ပျား ထိုးစား-
သူမည် ပေါ်ပလား။။

* ပုစဉ်းထိုး = Green Bee-eater
(ရှုမဝ ။ ။ မတ်၊ ၁၉၈၂)

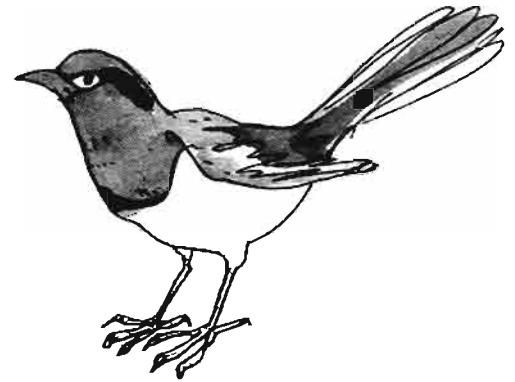

ဘီးတောင်ပို

ဦးစွန်းယပ်တောင် နီညိုရောင်
အတောင်နက်ကျား ငှက်မင်းသား
မြေကိုပေါက်လို့ စာကောက်စား
ဖြေပါ သိသလား။

ဦးစွန်းယပ်တောင် နီညိုရောင်
ဘီးတောင်ပိုကွယ့် တောင်ဘီစူး
ရေချိုးချင်တော့ ဖုတ်မှာလူး
ငှက်လှ ငှက်ဆန်းထူး။ ။

* ဘီးတောင်ပို၊ ဘီးတောင်ချပ်၊
တောင်ဘီစူး = Hoopoe
(ရှုမဝ ။ ။ မတ်၊ ၁၉၈၂)

သပိတ်လွယ်

အမေ အမေ သစ်ငုတ်နား
သပိတ်လွယ်လေး ပျောက်လို့သွား။

ဘယ်သွားသလဲ လိုက်လို့ရှာ
သမီးတို့ဖြင့် မတွေ့ပါ။

သည်နေရာမှာ မနက်က
သူ တေးဆိုလို့ အမြီး က။

အမြီး ကပြီး ချုံရိပ်မှာ
ခုန်ဆွ ခုန်ဆွ အစာ ရှာ။

အစာရှာပြီး သစ်ငုတ်နား
သပိတ်လွယ်လေး ပျောက်လို့သွား။

အမေပြောမယ် သမီးရယ်
သစ်ခေါင်းထဲမှာ ရှိပါတယ်။

သစ်ခေါင်းလယ်က အော်သံကြား
ငှက်ကလေးတွေ အစာ စား။

ငှက်သားလေးတွေ စားစရာ
ငှက်ဖို ငှက်မ အစာရှာ။

အစာရှာပြီး သစ်ခေါင်းတွင်း
ငှက်ဖို ငှက်မ တိတ်တိတ်ဆင်း။

တိတ်တိတ်ဆင်းလို့ မတွေ့တာ
ကိုယ်ရောင်ပျောက်လို့ မဟုတ်ပါ။

နေဝင်ခါတော့ နေဝင်တေး
သစ်ငုတ်ပေါ်မှာ ဆိုလိမ့်လေး
ချိုချိုသာသာ တအေးအေး။ ။

* သပိတ်လွယ် = Indian Magpie-Robin
(ရှုမဝ ။ ။ ဧပြီ၊ ၁၉၈၂)

ငှက်ကြီးဝန်ပို (၁)

ငှက်ကြီးရယ် ဆို
ဝန်ပိုရဲ့ သား
လက်ပံပင် မိခင် သိပ်တယ်
အိပ်ပါတော့လား။
ဟား- ဟား- ဟား။
မေမေဆိုလို့ မီးမီးကြား။

www.burmeseclassic.com

ဟိုတစ်နေ့က ပျော်ပွဲစား
အင်းကြီးထဲကို မီးမီး သွား။

ဒိုက်ပုံနားက ရေကန်လယ်
ရေဖောင်မျောလို့ နေပါတယ်။

ရေကန်လယ်မှာ ငှက်တန်းကြီး
အတောင်ခတ်လို့ ရေကို တီး။

ရေကို တီးလို့ ငါးခြောက်ကာ
ငါးတွေ ရေတိမ် ရောက်သောခါ
အိတ်ပါ နှုတ်သီး သိမ်းယူခပ်
ငါးတွေ ပါလာ တဖျပ်ဖျပ်
ငှက်ကြီးဝန်ပို သူ့အတတ်
မီးမီး မြင်လို့ မှတ်လိုက်လေး။ ။

* ငှက်ကြီးဝန်ပို = Spotted-billed Pelican
(ရှုမဝ ။ ။ ဧပြီ၊ ၁၉၈၂)

ရွှေပြည်စိုး

သစ်ပင်ထိပ်ဖျား ရွက်အုပ်ကြား
ကိုယ် မမြင်ရ အသံကြား။
ကြားတဲ့အသံ လေချွန်သံ
ဆင့်ကာ ဆင့်ကာ ကြားရပြန်။
လေချွန်သံမျိုး ချွန်သံမျိုး
သိချင် နားထောင် ရွှေပြည်စိုး။

ရွှေပြည်စိုး ရွှေပြည်စိုး
ရွက်အုပ်ကြားက ရွှေပြည်စိုး။
ရွှေပြည်စိုးလေး မိုးပေါ်ပျံ
ပတ်ချာလှည့်လို့ ဆင်းလာဟန်
အင်ကည်သီး ပုံသဏ္ဍာန်။
တောင်ပံကားကား မွေးဖွားဖွား
ဝှမ်းစုလေလား ငှက်လေလား
ရွှေပြည်စိုးလေး အဆန်းသား
ကိုယ့်မည် ကိုယ်ဖော် ငှက်တစ်ပါး။ ။

* ရွှေပြည်စိုး = Common Iora
(ရှုမဝ ။ ။ ဧပြီ၊ ၁၉၈၂)

တစ္ဆေလေလား ငှက်လေလား

ရွာအရှေ့က ညောင်ပင်ကြီး
 ပန်းမပွင့်ဘဲ ညောင်သီး သီး။
 ညောင်သီး သီးတော့ တလှုပ်လှုပ်
 ဟိုကိုင်း လှုပ်လှုပ် သည်ကိုင်း လှုပ်။
 တစ္ဆေလှုပ်လား ငှက်လှုပ်လား
 နင် ဘာသီး စား ညောင်သီး စား။
 ဝါးခနဲ ခြောက် ခဲနဲ့ ပေါက်
 ရွက်စိမ်းကြားမှာ ကိုယ်ရောင် ပျောက်။
 ကိုယ်ရောင်ပျောက်များ ပျံထွက်သွား
 အတောင်စိမ်းနှင့် ငှက်စိမ်းများ။
 တစ္ဆေ ထင်မှား ငှက် ထင်မှား
 ငူတွေ မဟုတ်လား။

* ငူ = Green Pigeon
 (ရှုမဝ ။ ။ ဧပြီ၊ ၁၉၈၂)

ဘူးဘူးအော်တဲ့ငှက်

ခလောက်သံလဲ မကြားရ
 နွားလဲ မမြင်ရ။
 မမြင်ရလဲ နွားလို အော်
 ဘူးဘူး ဘူးဘူး အော်။
 ညောင်ပင်ပေါ်က အော်တာလား
 ဝါးရုံပေါ်က လား။
 စမ်းချောင်းနားက အော်ပြန်ပြီ
 ဘူးဘူး အော်ပြန်ပြီ။
 ကျတ်တွင်းဆီက အော်နေကြ
 ဘူးဘူး အော်နေကြ။
 ပြောပြစမ်းပါ ဘကြီးညို
 ဘူးဘူးအကြောင်းကို။

အိုသည်လိုလား ငါတူများ
အော်တာ ငှက်ငနွား။

မမြင်ဘူးလား ဟောဟိုမှာ
သူတို့ ယုံလို့လား။

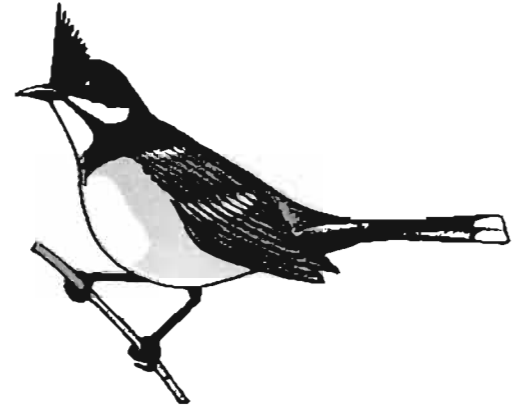
ညောင်ပင်ပေါ်မှာ ညောင်သီးစား
အဲဒါ ငှက်ငနွား။

စမ်းချောင်းရေကို သောက်ဖို့သွား
အဲဒါ ငှက်ငနွား။

ကျတ်တွင်းမြေကို စားဖို့သွား
အဲဒါ ငှက်ငနွား။

ဘူးဘူး အော်ကာ ဟိုမှာနား
အဲဒါ ငှက်ငနွား။ ။

- * ကျတ်တွင်း = Salt-Lick
- * ငှက်ငနွား = Indian Green Imperial Pigeon
(ရှုမဝ ။ ။ ဧပြီ၊ ၁၉၈၂)

ပိုင်းကြီးပတ်ပတ် ဗွတ်ကလုံ

အမောက်လေးနဲ့ ဗွတ်ကလုံ
ပါးနီလေးနဲ့ ဗွတ်ကလုံ။

ဗွတ်ကလုံ ဟိုချုံပုတ်
အသိုက်ကလေး ခွက်ခွက်လုပ်။

ခွက်ခွက် လုပ်တဲ့ အသိုက်မှာ
ပန်းရောင် ဥလေး သုံးလုံးပါ။

ဥပေါက်တဲ့ခါ ငှက်ငယ်များ
အမောက် ပါးနီ ပါပြီးသား။

ချုံကြားထဲမှာ အသိုက်ငယ်
သူတို့လဲပဲ လုပ်ဦးမယ်။

အသိုက်ငယ်မှာ ဥသုံးလုံး
အမောက် ပါးနီ ဖြစ်လိမ့် (အုံး) ဦး။

မဆုံးပါဘူး ဗွတ်ကလုံ
အမောက် ပါးနီ ဗွတ်ကလုံ။

ဗွတ်ကလုံ ဟိုချုံဘေး
ခွက်ငယ် အသိုက် လုပ်မယ်လေး။ ။
(အစက ပြန်ကောက်ဆိုပါ။)

* ဗွတ်ကလုံ = Burmese Red - Whiskered Bulbul
ရွေးစာဆိုတို့တွင် (ပြွတ်) ဟု ရေးသည်။
(ရှုမဝ ။ ။ မေ၊ ၁၉၈၂)

စင်ရော်ငှက်ကလေး ဘယ်ကလာ

ရန်ကုန်မြစ်က ငွေစင်ရော်
တို့နောက် လိုက်လို့ ဂက်- ဂက်- အော်။

စင်ရော် ဘယ်က လာသလဲ
လေဟုန် စီးလို့ ပျံကာဝဲ။

ပင်လယ်ထဲက လာသလား
ကွင်းပြင်ထဲက လာသလား။

တို့လာလမ်းကို ပြောရရင်
တိဗက်ကုန်းမြင့် အိုင်ကပင်။

ဆောင်းဝင်သောခါ တို့အများ
ချင်းတွင်း ဧရာ မြစ်အဖျား

ကျော်လွှားပျံပြီး အောက်အကြေ
တို့ စုဝေးလို့ စုန်တယ်လေ။

အောက်အကြေမှာ ရာသီနှေး
လူတွေကလည်း အစာကျွေး
နှေ့ဦးပေါက်မှ ပြန်မယ်လေး
တို့ရပ် တို့ရွာ ဟိုအဝေး။ ။

* စင်ရော် = Brown-headed Gull
(ရှုမဝ ။ ။ မေ၊ ၁၉၈၂)

တွင်းတူးနေတဲ့ ရေလုပ်သား

ဘကြီး ဘကြီး ပြောစမ်းပါ
ဟိုကမ်းပါးက တွင်းတွေဟာ
ကြွက်တူးတာလား မြွေတွင်းလား
ကမ်းပါးစောက်မှာ လွန်မြင့်မား။

သွားဖို့မလွယ် တက်မလွယ်
ခက်ခက်ခဲခဲ တူးတတ်တယ်။

ဘယ်လိုကြွက်တုံး ဘယ်မြွေတုံး
ဘကြီးသိရင် ပြောပါ (အုံး) ဦး။

ကြွက်လဲ မတူး မြွေမတူး
သည်တွင်းတွေကို ငှက်တွေတူး။

www.burmeseclassic.com

တွင်းတွေတူးတဲ့ ငှက်တွေဟာ
ဘယ်လိုငှက်တွေ များလဲဗျာ။

စိမ်းပြာရောင်နဲ့ နှုတ်သီးရဲ့
ကျူပင်ပေါ်က ငှက်ပါပဲ။

ဟိုတွင်းထဲမှာ တစ်ကောင်ပါ
ပြုလို့ ထွက်လို့ လာပြီကွာ။

ကျူပင်ပေါ်မှာ သူတို့နား
ငါးကိုမြင်ရင် ထိုးသုတ်စား
တွင်းကိုတူးတဲ့ ရေလုပ်သား
တိန်ညင်းခေါ်တယ်ဗျာ။ ။

* တိန်ညင်း (ဒညင်းဟု ဖတ်ပါ) = King Fisher
(ရှုမဝ ။ ။ မေ၊ ၁၉၈၂)

၆၉.

ယာခရီးက ဆူဆူ ညံ
ညီအစ်မတွေ ရန်ဖြစ်သံ။

ရန်ဖြစ်သံနဲ့ တူသလား
ရွှေငှက်လေးတွေ စကားများ။

ရွက်ကြွေကြားမှာ မွေနှောက်ကာ
ပိုးကောင်မွှားကောင် သူတို့ ရှာ။

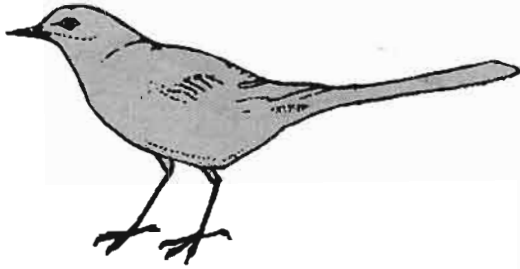
သူတို့ကိုယ်ဟာ ညစ်စုတ်စုတ်
အမွေးအတောင် ပွေလို့ ရှုပ်။

အမြီးလှုပ်ရင် ပြုတ်ကျမှာ
စိုးရိမ်ပူပန် ဖြစ်မိပါ။

တို့ယာတောက မိတ်ဆွေများ
ပိုးကောင် မွှားကောင် သူတို့စား
တို့ရန်သူကို ဖယ်လို့ရှား။ ။

* ၆၉. = Seven Sisters

(ရှုမဝ ။ ။ ဇွန်၊ ၁၉၈၂)

ဆောင်းခိုညှိသည် ငှက်ကလေး

အပြေး ကောင်းတဲ့ မြီးညှောင့်ကောင်
စာကလေးထက် မကြီးပေါင်။

ရေကန်ပေါင်မှာ စိန်ပြေးတမ်း
ပိုးကောင်တွေနဲ့ ခွန်အားစမ်း။

ပိုးကောင် ဖမ်းဖို့ သူ ရောက်လာ
ဆောင်းဦး ပေါက်တဲ့ ချိန်အခါ။

သူ လာခဲ့ရာ ခရီးကား
မိုင်ပေါင်း ထောင်ကျော် အလွန်များ။

ဟို မြောက်ဖျားက နှင်းတောင်တွေ
သူ ဖြတ်ကျော်လို့ လာခဲ့ပေ။

ခါနွေဆန်းတော့ ပြန်လိမ့် (အုံး) ဦး
ဧည့်သည် ဆောင်းခို ငှက်တို့ထုံး။

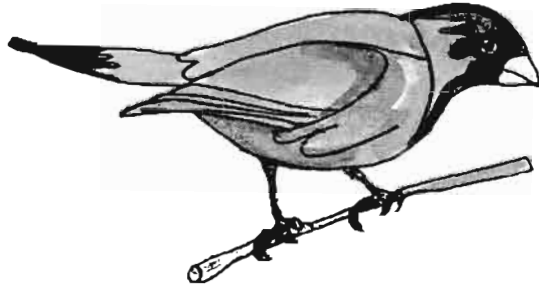
မိုးဆုံး ဆောင်းဝင် ပြန်ခါဝယ်
သူ ပြန်ပြီးတော့ လာဦးမယ်။

အံ့ဖွယ်ကောင်းတဲ့ ငှက်ကလေး
အမြီး လှုပ်လို့ စိန်ခေါ်ပြေး။
တို့များ ရွာက ရေကန်ဘေး။ ။

* မြီးညှောင့်ကောင်၊

ရေညှောင့်ကောင် = Wagtail

(ရှုမဝ ။ ။ ဇွန်၊ ၁၉၈၂)

ခြံထဲက စာဝတီ:

ကွဲကော်ပင်ရဲ့ ဟိုထိပ်ဖျား
ကျိကျိကျက်ကျက် အော်သံကြား။

ကျွန်တော် သွားလို့ ကြည့်လိုက်ရာ
ငှက်သိုက်လုံးကြီး မြင်ရပါ။

ငှက်သိုက်ထဲမှာ ငှက်ငယ်လေး
ငှက်မကြီးက အစာကျွေး။

ငှက်ငယ်လေးတွေ ဘယ်နှစ်ကောင်
ကျွန်တော် အောက်က သိနိုင်ပေါင်။

သိနိုင်အောင်လို့ သစ်ပင် တက်
ငှက်မကြီးက ဝေးပျံထွက်။

ရွက်အုပ်ကြားက ချောင်းကြည့်ရာ
လေး၊ ငါး၊ ခြောက်ကောင် တွေ့ရပါ။

အသိုက်ဘေးမှာ အပေါက်ရှိ
ငှက်ငယ်လေးတွေ ပြူစိစိ။

မသိပါဘူး ဘာငှက်ရယ်
ဘကြီးထူးကို သွားမေးတယ်။

တို့လယ်ထဲမှာ တစ်အုပ်ကြီး
တို့များခေါ်တယ် စာဝတီ။

ဘကြီးတို့အိမ် ခြံထဲမှာ
သူတို့ အသိုက် တစ်ခုပါ။

တစ်နှစ် နှစ်ခါ အကောင်ပေါက်
အသိုက် အသစ် ဆောက်။ ။

* စာဝတီ: = Munia

(ရှုမဝ ။ ။ ဇွန်၊ ၁၉၈၂)

ရွှေခါညို

ရိုးပြတ်တောက တွန်သံ ကြား
တက်တက်တူ - ခါး - ခါး။

မြေပဲခင်းက တွန်သံ ကြား
တက်တက်တူ - ခါး - ခါး။

လင်းအားကြီးက စလို့တွန်
မိုးကိုမျှော်လို့ တအားတွန်။

တွန်ရင်း တွန်ရင်း မြေမှာကောက်
စပါးစေ့ ကောက် ပဲစေ့ ကောက်။

အမွှေး ပြောက်ကျား အမြီး တို
ရိုးပြတ်တောမှာ အရိပ် ခို။

လူကို မြင်တော့ ဟိုအဝေး
မြီးထောင် ခေါင်းစိုက် တအား ပြေး
ရွှေခါညိုလေး ခါညိုလေး
ပြေးပါ ပြေးပါ - ဟေး ။ ။

* ခါ = Francolin
(ရွှေမဝ ။ ။ ဇူလိုင်၊ ၁၉၈၂)

လှမ္မိနီ အင်ကြင်းမြိုင်သို့

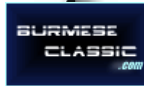
ခက်ချင်းယုတ်လို့ ပင်ချင်းဆိုင်
ရှေးက အင်ကြင်းမြိုင်။

ပန်းတွေလှိုင်လို့ ငှက်တွေမြူ
ဥဒေါင်း တွန်သံကျူး။

အင်ကြင်းခူးဖို့ မယ်တော်ပြင်
လောင်းတော် ဖွားသန့်စင်။

လောကတစ်ခွင် ကြည်ရွှင်လန်း
လူလေး မျှော်ရှုမှန်း။ ။

* ဥဒေါင်း = Peacock
(မြတ်လေး ။ ။ မေ၊ ၁၉၈၆)

ကြီးကြာငှက်

ကြီးကြာငှက်ကြီး လည်တံရှည် (၅၅)
ကမ်းနားစပ်မှာ ရပ်လို့နေ။

ရေတက်ရေကျ သူမအား
ဝန်တင်ဝန်ချ အလုပ်များ။ ။

* ကြီးကြာ = Crane
(ရှုမဝ။ ။ ဧပြီ၊ ၁၉၈၉)

ဗွတ်ကလုံ

သစ်ပင်ပေါ်က တေးသံစုံ
ပါးနီလေးနှင့် ဗွတ်ကလုံ။
ဟိုခုန်သည်ခုန် သစ်ခက်ကြား
ကောင်းနိုးရာရာ သူရှာစား။
တို့အိမ်နားက ခြံထဲမှာ
သူ့အသိုက်ကို တွေ့ရပါ။
အသိုက်ထဲမှာ စုတရုံး
ပန်းရောင်နီပြောက် ဥလေးလုံး။
ဥလေးလုံးက ပေါက်သောခါ
သူတို့ တေးသံ ကြားရမှာ။
ပေါက်ပါ ကြီးပါ ငှက်ငယ်များ
ငါတို့တစ်တွေ မျှော်စောင့်စား။ ။

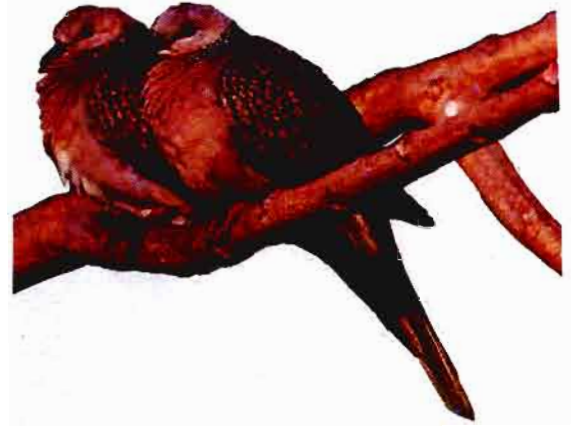
* ဗွတ်ကလုံ = Burmese Red-whiskered Bulbul
(၆. ၁၀. ၁၉၉၃)

သီချင်းသည်လေး ဘီလုံးငှက်

လယ်ကွင်းအထက် မိုးကောင်းကင်
 သံစုံကြားရ ဟင်းလင်းပြင်။
 လှမ်းမြင်ရသည် အမည်းစက်
 သီချင်းသည်လေး ဘီလုံးငှက်။
 လေဘက်ခေါင်းလှည့် ဦးတိုက်ကာ
 ချိုသာတေးများ သီဆိုပါ။
 လယ်ယာထဲက သားမယား
 ဖျော်ဖြေရအောင် ဆိုသလား။
 လယ်ယာလုပ်သား လူအများ
 ပျော်ရွှင်ရအောင် ဆိုသလား။
 အို ဘီလုံးငှက် တောင်ပံကား
 တို့များ သီချင်ပါသည်ဗျား။
 တို့များ သီအောင် ပြောပါလား။
 အို ဘီလုံးငှက် တောင်ပံကား။ ။

* ဘီလုံးငှက် = Indian Small Skylark
 (၆. ၁၀. ၁၉၉၃)

ချိုးလည်ပြောက်

တကူကူးကူး - တကူကူး
 လည်ပြောက်မောင်နံ့ ရွှင်ပျော်မြူး။
 လယ်ဦးထိပ်က ကတွတ်ပေါက်
 သူတို့ ဆင်းလို့ ရေကိုသောက်။
 ရေသောက်ပြီးတော့ ကောက်ပြတ်ကြား
 ဟိုရွာသည်ရှာ အစာစား။
 ချိုးငယ်လည်ပြောက် လင်မယား။
 အတွဲမဖြုတ် ရှေ့နောက်သွား။
 အားရစရာ ပါကလား။
 ကူကူး ကူကူး ကူသံကြား။ ။

* ချိုးလည်ပြောက် = Burmese Spotted Dove)
 (၆. ၁၀. ၉၃)

www.burmeseclassic.com

ခါငှက်

တက်တက်တူ- ခါး- ခါး
 ချုံပုတ်ထဲက အသံကြား။
 ကြားပြီးခဏ မကြာပါ
 ပဲခင်းထဲမှာ မြင်ရပါ။
 ညိုညိုပြာပြာ အပြောက်ပြောက်
 သူ့ကိုယ်မွေးက ခပ်ခြောက်ခြောက်။
 မိုးမသောက်ခင် ရောင်နီပေါ်
 စကတည်းက သူဟစ်အော်။
 သူ့အော်သံက တခါးခါး
 သို့ပေမဲ့လဲ အချို့စား။
 ငါတို့ ခြေသံ သူတို့ကြား
 ဝုန်းဆို ထကာ တောင်ပံကား
 အဝေးဆီကို ပျံလို့သွား။
 ခါငှက်ကလေး ပြောက်ကျားကျား။ ။

* ခါ = Phayre's Burmese Francolin
 (၉. ၁၀. ၁၉၉၃)

စာဝတီး

လယ်ကွင်းစပ်က စာဝတီး

စာခြောက်ရုပ်ကြီး ဟိုလယ်ပြင်
 မိုးတိုးမတ်တတ် ငါတို့ မြင်။
 ကောက်ပင်ဝါဝင်း စာဝတီး
 မကျနိုင်အောင် သူ ကာဆီး။
 ကာဆီးပေမယ့် ဝေးဝေးမှာ
 စာတစ်အုပ်ကြီး ကျနေပါ။
 စာဝါဘုန်းကြီး တွေများလား
 သိလျှင်ပြောကြ စမ်းပါဗျား။

ရွာစပ်နားက ထန်းပင်မှာ
 တိုးလို့တွဲလဲ မြင်ရပါ။
 ဟိုစာဘူးတောင်း အစုက
 ဒီစာအုပ်ကြီး ပျံဆင်းကျ။
 လယ်ကွက်ထဲက ခူကောင်တွေ
 သူတို့ တိုးဝေ့ လိုက်ရှာဖွေ။
 ခူတွေ သူတို့ ဖမ်းလို့စား
 ရောဂါကင်းသည် တို့စပါး။
 သူတို့ ကျေးဇူး များမှများ။ ။

* စာဝတီ၊ စာခေါင်းကွက် = Eastern Baya Weaverbird
 စာဝါဘုန်းကြီး = Golden Weaverbird
 (ရတနာသစ်မဂ္ဂဇင်း။ ။ ၁၁၊ ၁၀၊ ၁၉၉၃)

ဆောင်းကြံငှက်

ကျစ်ကျစ် ကျစ်ကျစ် ဟိုချုံထက်
 အော်မြည်နေသည် ကောက်လျှင်ငှက်။
 မိုးသက်ကုန်ကာ ဆောင်းဦးပေါက်
 ဟိုအထက်က သူ လာရောက်။
 အအေးကြောက်လို့ ဒို့ဆီလာ
 သူ့သံကြားတော့ ဒို့သိပါ။
 မကြာခင်ပင် မီးလှုံရ
 ဝမ်းစောင်ခြုံကာ အိပ်မည်ပါ။

ဟောဗျာ ဟိုမှာ သံကြိုးပေါ်
 ကျစ်ကျစ် ကျစ်ကျစ် သူ ဟစ်အော်။
 အော်ရာက ဆင်း ဟိုလယ်ကွင်း
 နံ့ကောင် လိပ်ပြာ ချန်မခြင်း။
 အတင်း ဖမ်းလို့ သူ စားမျို
 ကြောက်ဖွယ်ကောင်းတဲ့ ငှက်ညိုညို။
 ဆောင်းခိုပြီးတော့ ဟို မြောက်ဘက်
 သူ ပြန်သွားမည် မှန်မယုတ်။
 ဆောင်းကြိုလာသည့် ကောက်လျင်ငှက်။
 ခရီးသည်ကြီး ကောက်လျင်ငှက်။ ။

* ကောက်လျင်ငှက် = Brown Shrike
 ငှက်တစ်ပင်၊ ဝါးရုံကြက်ဟူ၍လည်း ခေါ်သည်။
 (၁၂. ၁၀. ၁၉၉၃)

တို့ကောင်းမှုနှင့် တူထုသံ

မနက်စောစော တုံးခေါက်တော့
ပန်းထိမ်ဖို့ငှက် တူထုပေါ့။

တူထုသံနှင့် တို့ နိုးလာ
ကြေးစည်သံလည်း ကြားရပါ။

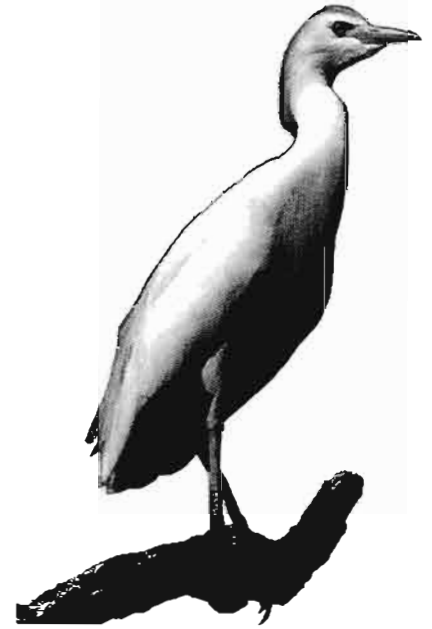
ကြေးစည်သံမှာ ဆွမ်းတော်ဗျို
ယှဉ်တွဲအတူ ပေါ်လာလို့။

ငါတို့ရွာက အဒေါ်များ
ဆွမ်းတော်လောင်းရန် ထွက်ခွာသွား။

ဂုတ်ကျားကလည်း အော်ဟောင်ကာ
ဆွမ်းတော်ခံကို ကြိုဆိုပါ။

ထိုအခါမှာ ကျောင်းသားစု
ရွှေဝေဝေဟု ကြေးစည်ထု။
ဪ— ဪ— သာဓု ဪသာဓု။
ငှက်ငယ်ကလည်း ယှဉ်ပြိုင်တု။
တုန်—တုန်—တုန်ဟု အတွင်ထု။
တို့ရွာကောင်းမှု တို့ကောင်းမှု။ ။

* ပန်းထိမ်ဖိုငှက် = Coppersmith
(၂၊ ၁၁၊ ၁၉၉၃)

ကျွဲကျောင်းဗျိုင်း

နှုတ်သီးဝါဝါ ခြေတံနက်
ကျွဲကျောကုန်းပေါ် သူ ယုံတက်။

ကျွဲထက် ကျက်စား အကောင်များ
သူ လိုက်ရှာကာ ဖမ်းလို့စား
မျောနှင့်မွှားများ နည်းလို့သွား။

သွေးစုပ်ကောင်များ နည်းသွားရာ
ကျွဲကြီး ဒုက္ခ ငြိမ်းအေးပါ။

အဲသည်ငှက်ဟာ ဘာငှက်လဲ။
ကျွဲကျောင်းချိုင်းငှက် ခြေတံမဲ။

အဲသည်ကျွဲကြီး နင်းလိုသွား
ရွံ့တွေ့ပွက်တွေ မြက်တွေကြား
ပိုးမွှား နှံ့ပေါင် ဖားလောင်းကောင်
ထိုးဆိတ်ဖမ်းကာ စားရအောင်
ကျွဲခြေထောက်ကို သူ မရှောင်
တောင်တောင် မြောက်မြောက် ရှေ့ရှေ့နောက်
သူလိုက်နေသည် တကောက်ကောက်။
ကျွဲကျောင်းချိုင်းငှက် ငေါက်တောက်တောက်။ ။

* ကျွဲကျောင်းချိုင်း = Cattle Egret
(မင်္ဂလာမောင်မယ် ။ ။ မေ၊ ၁၉၉၄)

ငှက်မိတ်ဆွေများ (၂)

ဆက်ရက်ငှက်က ခြေ လှမ်းလျှောက်
စာကလေးက ခုန် ပေါက်ပေါက်။
အစာကောက်ကြ ခြံထဲမှာ
သူတို့ ဘယ်က လာကြပါ။
စာကလေးဟာ တံခက်မြိတ်
ဆက်ရက်ငှက်က အုန်းပင်ထိပ်။
ဆာမွတ်သိပ်လို့ ဆင်းခဲ့တော့
တို့ခြံထဲမှာ တွေ့ကြပေါ့။
တို့ ဆော့ကစားကြသောခါ
သူတို့ဝေးက ရှောင်ကြပါ။
သနားစရာပါတကား
တို့ ဖယ်ပေးကြပါစို့လား။ ။

* စာကလေး = Malay Tree Sparrow
ဆက်ရက် = Common Myna

(၁၄. ၆. ၁၉၉၄)

တို့လယ်ကွင်းက တေးချင်းသံ

မနက်စောစော ချိုးလေး ကူ
အိပ်ရာထဖို့ သူ ဆွဲထူ။

သူ ဆွဲထူလို့ အိပ်ရာထ
ချိုးကလေးလည်း ခြံထဲကျ။

ခြံထဲကျတဲ့ ချိုးလည်ပြောက်
ဟိုလျှောက် သည်လျှောက် အစာကောက်။

လူကိုမကြောက် သူ ယဉ်ပါး
ခြံထဲ လယ်ထဲ သူ ရှာစား။

ရိုးပြတ်ကြားက စပါးစေ့
သူရှာကောက်စား တရွေ့ရွေ့။

သို့ ရွှေ့ရင်းပင် ကူနေရှာ
ခလောက်သံနှင့် အတူပါ။

လယ်တောထဲမှာ သူ ချိုတေး
ကြားလို့မငြီး လွန်ယဉ်ကျေး။

လယ်သမားရဲ့ သက်ရှည်ဆေး။
တကူကူးလေး ကူကူးလေး။ ။

* ချိုးလည်ပြောက် = Myanmar Spotted Dove.
(မင်္ဂလာမောင်မယ် ။ ။ ဇွန်၊ ၁၉၉၄)

ဒေါပုံဝက ငွေစင်ရော်

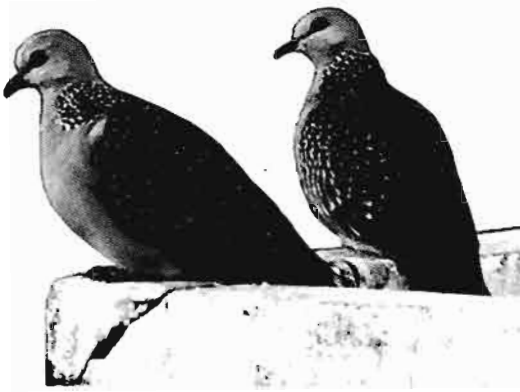
လှည့်လျက် ပတ်လျက် ပျံကာဝဲ
 တိုစင်ရော်ငှက် ဖြူညိုဖွဲ့။
 ဝဲရင်းပျံရင်း လှကြပါ
 တို့ပစ်ကျွေးတဲ့ စားအစာ။
 ရေမှာ မကျ ခင်ကလေး
 ဟိုတစ်ကောင်က ဖမ်းယူပြေး။

ဆောင်းအေးရာသီ လွတ်လေအောင်
 မြောက်ဘက်စွန်းက နှင်းဖွေးတောင်
 ရှောင်ကာ သူတို့ ပျံကာဆင်း
 ဧရာမြစ်ဝ လတာတွင်း။

သင်္ဘောလမ်းပြ ငွေစင်ရော်
 မောခါ နားရ လတာပေါ့။
 “ခေါ်ပါတယ်ကွ ရော့ ဖမ်းပျံ
 ပေါင်မုန့်ညှိုလေး သည်တစ်စ”။

တို့ ခေါ်သောခါ ထိုခဏ
 စားဖွယ်ရာမို့ သူပြန်ထ။
 ပျံကာဝဲကာ မနားရ
 ဧရာမြစ်မ ဒေါပုံဝ။
 ငွေစင်ရော်လေး ညိုမြမြ။ ။

* စင်ရော် = Brown Headed Gull
 (မင်္ဂလာမောင်မယ်။ ။ ဇူလိုင်၊ ၁၉၉၄)

တကူကူး—ကူး

ချိုး ဘယ်နှစ်မျိုး ရှိပါတယ်
ချိုးငှက်ခြောက်မျိုး ကြားဖူးတယ်။
ဘာချိုး ဘာချိုးတွေလဲကွယ်
ချိုးလည်(လယ်)ပြောက်နဲ့ ချိုးလင်းပြာ
ချိုးနီတာနဲ့ ချိုးစိမ်းပါ
ချိုးခရလဲ ပါသေးတာ
ချိုးပိန်တူးက နောက်ဆုံးမှာ။
အဲဒါတွေကို ကြားဖူးတယ်
ချိုးငှက် ခြောက်မျိုးလို့ပဲကွယ်။
သူတို့ဘယ်မှာ ကျက်စားတယ်
တချို့ တောမှာ ကျက်စားတယ်
တချို့ ကွင်းမှာ ကျက်စားတယ်။

တချို့ကတော့ မြို့ရွာဝယ်
ယဉ်ယဉ်ပါးပါး ကျက်စားတယ်။
တို့ခြံထဲမယ် ချိုးလည်ပြောက်
နေတိုင်း အစာ လာလို့ကောက်။
ကူကူးကူကာ လူမကြောက်။
အင်တုံထဲက ရေကိုသောက်။
ငါတို့မိတ်ဆွေ ချိုးလည်ပြောက်။ ။

(မှတ်ချက်။ ။ ချိုးငှက်ကို ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် ရရစ်သံ
နှင့် ခေါ်ကြောင်း၊ ဥချိုးကို ဝဇ္ဇိဟုခေါ်ကြောင်း ကြားဖူး
ပါသည်။ ချိုးလည်ပြောက်ကို အင်္ဂလိပ်လို Burmese
Spotted Dove ဟု ခေါ်ပါသည်)

(၁၁. ၇. ၁၉၉၄)

အောက်ချင်းငှက်

သစ်တောထဲမှာ အုပ်ဖွဲ့လျက်
ဆူညံ ဆူညံ အောက်ချင်းငှက်။
နှုတ်သီးထက်က အမောက်ဟာ
အသားမဟုတ် အရိုးပါ။
လေမှာပျံတော့ လေဟုန်စီး
မြေပေါ်ကျတော့ ခုန်ဆွဲကြီး။
သူကြိုက်တာက သဖန်းသီး။
လွန်ထူးဆန်းတဲ့ သူနှုတ်သီး ။ ။

* အောက်ချင်း = Burmese Pied Hornbill
(၁၄. ၈. ၁၉၉၄)

ဘုတ်ငှက်

ပူ- ပူ- ပူ- ပူ ကြားပါရ
နေမထွက်ခင် ကတည်းက။
ကိုင်းတောအစ ပိစပ်ချဲ့
သူ့ အော်ဟန်က အသံစုံ။
သူ့ ရုပ်ပုံက နီညိုမည်း(မဲ)
ကျီးကန်း မြီးရှည် ကြီးလိုပဲ။
ချုံထဲ ချုံအောက် ပုတ်သင်ညို
ပက်ကျိ မြေ ဖားတွေ့ရာကို။
ကောက်ကာ စားမျို လုပ်နေကျ
ဘုတ်ငှက်ကြီးရဲ့ သဘာဝ။
ချုံကြို ချုံကြား ရောက်သမျှ
မိုးကိုမယုံ လမ်းလျှောက်ရ။
ပုကွ ပုကွ ပုပုကွ။ ။

* ဘုတ် = Crow-Pheasant
(၁၅. ၈. ၁၉၉၄)

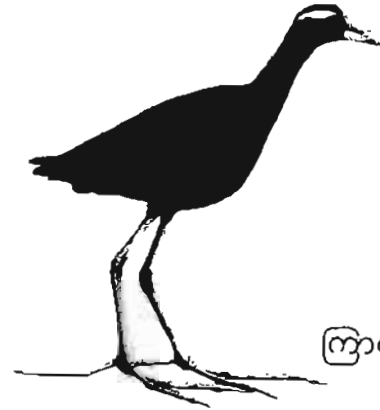

သပိတ်လွယ်ငှက်

လာကြည့်စမ်းပါ ကျွန်တို့ရွာ

နေထွက်တပြု၊ ချိုးလေးကူ
 လင်းရောင်ထိုးစ ကသစ်ဖြူ။
 ချိုးကူသံနှင့် တူတကွ
 ပန်းထိမ်ဖိုငှက် တူခေါက်ပြ။
 ကုံကော်ထိပ်က သပိတ်လွယ်
 တေးသံစုံနှင့် ချစ်စဖွယ်။
 ရွာလယ်ခေါင်မှာ ပျော်တော်ဆက်
 ထောင်လိုက် လှဲလိုက် မြီးငေါက်ငက်။
 မနက်ခင်းရဲ့ မင်္ဂလာ
 မိတ်ဆွေငှက်များ နှုတ်ဆက်ပါ။
 တို့ရပ်တို့ရွာ သဘာဝ
 ပျော်ဖွယ်ကောင်းစွ လာကြည့်ကြ။
 ကြိုဆိုပါမယ် ရွာထိပ်က။ ။

- * ချိုး = Dove
- * ပန်းထိမ်ဖိုငှက် = Coppersmith
- * သပိတ်လွယ် = Magpie-Robin
(မင်္ဂလာမောင်မယ်။ ။ နိုဝင်ဘာ၊ ၁၉၉၄)

ကြာဖက်နင်း

တို့အိမ်တောင်က ရေနက်အင်း
 ငါတို့ မြင်ရ ကြာဖက်နင်း။
 ကြာဖက်ကိုနင်း သူ သွားလာ
 ဒါကြောင့် နာမည် ဖြစ်လာပါ။
 မျက်နှာ ရင်အုပ် အဖြူမွေး
 လည်ကုပ် ဝါဝါ ရွှေရောင်ပြေး။
 သေးသော ခြေတံ ရှည်ပါလှ
 ဒါကြောင့် ဖက်ပေါ် နင်းလို့ရ။
 မြင်ရဖို့ရာ အခက်သား
 ငျိုက်တောကြားမှာ သူ ကျက်စား။
 စားဖို့ ရှင်ရင်း လှည့်ပတ်ခါ
 ကြာဖက်ပေါ်မှာ မြင်ရပါ။
 ကြာဖက်ကြာရွက် သူရဲ့လမ်း။
 ငှက်တွေထဲမှာ အလွန်ဆန်း။
 ကြာဖက်နင်း-တဲ့ အမည်ဆန်း။

- * ကြာဖက်နင်း = Bronze Winged
Jacana
(၁၆. ၁၂. ၉၄)

စွန်ငှက်

ဝါဝင်ခါနီး ပျောက်လို့သွား
ဥပုသ်စောင့်ဖို့ များလေလား။

ထင်မှားစရာ ဖြစ်ရပါ
စွန်ငှက်များရဲ့ ဝါသနာ။

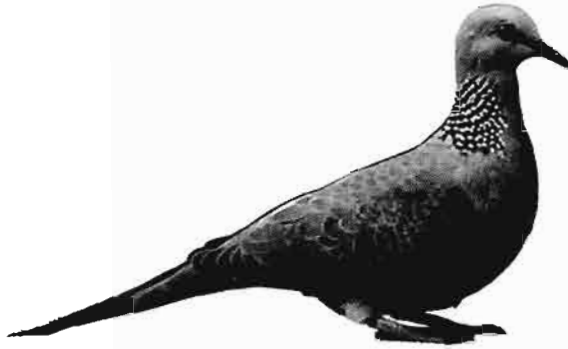
ဆောင်းခါ သူတို့ ပြန်လာကြ
မြို့ထဲ ရွာထဲ ဈေးထဲက၊
ပစ်ကြ စွန့်ကြ စားဖွယ်ကို
သူတို့ ထိုးသတ် ကောက်ယူမျိုး။

မိုးကို ပျံထွက် ပလူများ
သူတို့ လိုက်လံ ဖမ်းယူစား။

မြက်ကြား တီပင် မလွတ်တမ်း
သူတို့ လိုက်ရှာ အရဖမ်း။

ဝမ်းစာ ရအောင် ရှာဖွေကြ
မနား မနေ အားထုတ်ရ။
ပျံဝဲမြေဆင်း ကောင်းကင်က။ ။

* စွန်၊ ဥပုသ်စောင့်သည့်ငှက် = Common Pariah Kite
(မင်္ဂလာမောင်မယ် ။ ။ ဒီဇင်ဘာ၊ ၁၉၉၄)

တကူကူးရွာ လာခဲ့ပါ

အိမ်တောင်ဘက်က တကူကူး။
 အိမ်မြောက်ဘက်က တကူကူး။
 သစ်အုပ်ကြားက တကူကူး။
 သစ်ထိပ်ဖျားက တကူကူး။
 တကူကူးတွေ ကူသံသာ
 ပျော်ဖွယ်ကောင်းတဲ့ ကျွန်တို့ရွာ။
 ကျွန်တို့တောရွာ သာပါလှ
 တစ်ခေါက်တစ်ခါ လာပါကြ။
 ရွာထိပ်ဝက ဆီးကြိုမယ်
 အိုးစည်ငုံမောင်း တီးလို့ရယ်။
 ရွာလယ်ခေါင်က ကွက်လပ်ထဲ
 ကူကူး- ကူသံ ဘယ်မစဲ။
 အိုးစည်ငုံသံ ဘယ်မစဲ။
 ကျွေးမယ်မွေးမယ် တကယ်ပဲ။
 တစ်ဖက်ယပ်တဲ အရိပ်ထဲ။
 ဘယ်သူ ကူသံ တွေပါလဲ။ ။

(၁၉. ၁၂. ၁၉၉၄)

အသံဆိုး၍ ကံဆိုးရ

အော်သံက ဆိုး လင်ကောင်ပိုး
 နေ့ခင်းအခါ ချောင်မှာ တိုး။
 မိုးချုပ်ခါစ ထွက်လာကာ
 ကြွက်ငယ် ငှက်ငယ် သူ လိုက်ရှာ။
 တစ်ခါ တစ်ခါ အော်ဟစ်သွား
 အုန်းပင်ထိပ်ဖျား ထန်းထိပ်ဖျား။
 ကြားရသူတို့ ကြောက်ကြရာ
 ငှက်ဆိုးထိုးဟု ဆိုကြပါ။
 သူ့ခမျာမှာ ကံခေစွ
 ကြားရသူတို့ ကြောက်ရွံ့ကြ။
 သူ့အသံသာ ချိုပါက
 သူ့ရောငါပါ ချစ်မည်ပါ။
 အော် အော် ဆိုးလှ သူ့ကံက။
 အသံ ကြမ်းရှ ဖြစ်လို့ပါ တဲ့။ ။

* မိန်ကောင်၊ လင်ကောင်ပိုး၊ ငှက်ဆိုး = Barn Owl!
 (၂၈၊ ၂၊ ၁၉၉၅)

နေ့ခါအိပ်စက် ငှက်လင်းဝက်

နေ့ခါ အိပ်စက် ညခါထွက်
ငါးရှာစားတဲ့ ငှက်လင်းဝက်။
ကွက်ကွက် ကွက်ကွက် သူ့အော်သံ
ကြားရပါတယ် ညဦးယံ။
ဟိုယုံ သည်ယုံ အုပ်စုခွဲ
ငါးရှာပါတယ် အမှောင်ထဲ။
ယုံဝဲလာကြ မိုးသောက်ခါ
အိပ်တန်းတက်ကြ ပင်ထက်မှာ။

လိုက်ရှာကောက်ကြ ဖြူနုဖွား
သူ့လည်ကုပ်က ငှက်တောင်များ။
ငှက်တောင်ထဲမှာ လွန်ထူးခြား။
ပန်းအိုးထိုးကာ အလှထား။
ပန်းတွေထဲမှာ လွန်ထူးခြား။
ငှက်လင်းဝက်ရဲ့ ကုပ်တောင်များ။ ။

* လင်းဝက် = Night Heron
(ကိုလိုနီခေတ်က ငှက်တောင်များကို လိုက်ဝယ်သူရှိသည်။
မျက်နှာဖြူ မိန်းမဦးထုပ်တွင် ထိုးသည်ကို မှတ်မိသည်။)

(၁၀၊ ၃၊ ၁၉၉၅)

ပိုးနှိမ်ပေးတဲ့ စာကလေး

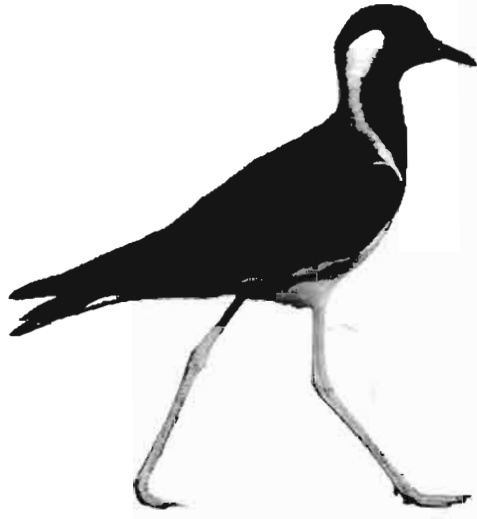
အိမ်တံစက်မြိတ် လူကင်းရာ
အသိုက်လုပ်လို့ သူနေပါ။
စာကလေးလေ မောင်စကား
ကျစ်ကျစ်ကျက်ကျက် အမြဲကြား။

စားစရာများ သူ မြင်မူ
အလစ်ဝင်ပြီး သူ ကောက်ယူ။
လူသူလေးပါး ရှိလျက်နှင့်
အစာကောက်ဖို့ သူ အသင့်။

အခွင့်သာက အုပ်ဖွဲ့ကာ
စပါးတောကို သွားကြပါ။
လယ်ယာထဲက ပိုးကောင်များ
စာငယ်များဖို့ ချီယူသွား။

စပါးကိုလည်း သူတို့ ခြေ
အဆန်ထုတ်ပြီး စားကြလေ။
စားကြပါစေ ပိုးနှိမ်ပေး
ကျေးဇူးပြုတဲ့ စာကလေး။ ။

* စာကလေး = Sparrow
(၁၃၊ ၃၊ ၁၉၉၅)

တစ်တီတူး

ကိုယ့်မည်ကိုယ်ဖော် တစ်ကောင်ကား
 တစ်တီတူးငှက် မဟုတ်လား
 သူ နေတာက ကွင်းလယ်များ။
 ပပ်ကြားအက်ကို ကောက်ရိုး ဆို့
 အချိန်ရောက်ခါ ဥချဖို့။
 တို့များ အနား ရောက်သောခါ
 အသိုက်ထဲက ဖျံတက်ကာ
 တို့ ခေါင်းပေါ်မှာ ဖျံကာဝဲ
 ထိုးဆိတ်တော့မည့် ဟန်ပါပဲ။
 တို့လည်း ရှောင်ပေး လိုက်ပါရော
 သူ ဆင်းသွားတယ် ရိုးပြတ်တော။

ပြောကြပါတယ် သူ့အကြောင်း
 “စာဘလောင်းသောင်း အကြံကောင်း
 အိမ်ကောင်း ယာကောင်းနေရတယ်။
 တီတီတွတ်တွတ် အကြံချွတ်
 မိုးစွတ် ရေစွတ် နေရတယ်”။
 ထားဝယ်ဘက်က လူတွေပြော
 ဘာပြော ညာပြော ပြောချင်ပြော
 သူ ပျော်သည်က မြက်ခြောက်ပေါ
 ပပ်ကြားအက်နှင့် ရိုးပြတ်တော
 တစ်တီတူးငှက် သူ့သဘော။ ။

မှတ်ချက် ။ ။ ထားဝယ်က စာဘလောင်းသောင်းခေါ်သည်ကို
 ပြည်မက စာဘူးတောင်းဟု ခေါ်သည်။ တီတီတွတ်တွတ်မှာ
 တစ်တီတူး ဖြစ်သည်။ Burmese Red- Watted Lapwing.
 (၁၇၊ ၃၊ ၁၉၉၅)

ကြိုးကြာ

လည်ရှည် ခြေရှည် နှုတ်သီးရှည်
သူဦးခေါင်းက ခပ်နီနီ။

သူအော်သည်ကား သာယာလှ
ခရာမှုတ်သံ ဆိုလေကြ။

အဖိုအမ တစ်သက်တာ
သွားတူလာတူ မခွဲပါ။

ကျုပ်ငါတောမှာ အသိုက်လုပ်
သစ်ကိုင်းသစ်ခက် ခပ်ရှုပ်ရှုပ်။

ခုံပုတ်ထဲမှာ လှည့်လည်စား
ပိုးကောင်မွှားကောင် သီးနှံများ။

ရှေးစကားက ပြဆိုမှာ
ရေမသောက်သည် ငှက်ကြိုးကြာ။

ဟုတ်ပါရဲ့လား သိရန်ဖို့
ငါတို့ဆက်ကာ လေ့လာစို့။ ။

(ရှေးစကား။ ကြိုးကြာ ရေမသောက်၊ ချိုင်းအောက်လင်မနေ)

* ကြိုးကြာ = Crane

(မင်္ဂလာမောင်မယ်။ ။မတ်၊ ၁၉၉၅)

ကျွမ်းထိုးငှက်

ဖောင်းကား တမာ ကျေးသန္တာ
 ကျေးဝါ ကျေးကျွတ် ကျေးပုဏ္ဏား
 ကျေးကြက်တောနှင့် ကျေးကုလား။
 ကျေးမျိုး ရှစ်ပါး မျိုးကွဲပြား။
 ဦးခေါင်းမည်း (မဲ) နှင့် ကျေးကုလား
 အုပ်စုဖွဲ့ကာ ပျံလို့သွား
 သဲသောင်စပ်က ဆားကျင်းနား။
 ဆားလျက်စားရင်း ဆူဆူညံ
 ကျွန်းတောထဲမှာ အော်ကြသံ။
 ကျေးသန္တာက တစ်မျိုးပဲ
 အုပ်ကြီးဖွဲ့ကာ ပျံလို့ဝဲ။
 သစ်အုပ်ထဲကို ပျံဆင်းကာ
 အိပ်ချိန်ကျတော့ သစ်ကိုင်းမှာ
 လင်းနို့ပမာ တန်းလန်းဆွဲ
 ငှက်တွေထဲမှာ ထူးဆန်းကဲ။
 ကျွန်းထိုးငှက်ကောင် သူပါပဲ။ ။

* ကျေးသန္တာ = Indian Lorikeet (၁၈. ၄. ၉၅)

ပန်းထိမ်ဆရာကြီး

တိန်တိန် တောက်တောက် တိန်တိန်တောက်
 ရွှေပန်းထိမ်ကြီး တူကိုခေါက်။
 မိုးသောက်ထက စတင်ကာ
 တူခေါက်သံကို ကြားရပါ။
 ကျွန်းတောစပ်မှာ ကြားပါရ။
 ရွာထဲမှာလည်း ကြားပါရ။
 သူ့ကိုယ်မွေးက အဖုံဖုံ
 နီ ဝါ အစိမ်း ရောင်မျိုးစုံ။
 သူပုံပန်းက တုတ်ကွပု။
 အားရှိပါးရှိ တူကိုထု။
 ပန်းထိမ်ဖိုငှက် ကိုပုတု။ ။

* ပန်းထိမ်ဖိုငှက် = Coppersmith, Burmese Crimson-Barbet (၁၇၊ ၅၊ ၁၉၉၅)

www.burmeseclassic.com

ငှက်ကြီးဝန်ပို (၂)

ငှက်ကြီးရယ်ဆို ဝန်ပိုရဲ့သား
လက်ပံပင် မိခင်သိပ်တယ်
အိပ်ပါတော့လား ဟား ဟား ဟား။
ပုံပြင်စကား ငယ်ကကြား။
ဝန်ပိုငှက်ရဲ့ အကြောင်းများ။
ကမ်းနား ရေစပ် တစ်ဝိုက်မှာ
ဝန်ပိုငှက်တွေ တန်းစီကာ
ရေစပ်ရှိရာ ရှေ့ စူးစူး
ရေထဲ ငါးကို ခြောက်မောင်းကူး။

ခြောက်မောင်းကူးလို့ ကမ်းကပ်ခါ
နှုတ်သီးအိတ်နှင့် ခပ်ဖမ်းခါ
မျိုပါလေသည် တစ်ခါထဲ (တည်း)
ငါးငယ်လေးတွေ မျိုးစုံပဲ။
ရေထဲကူးခါ လှော်ခတ်ဖို့
သူ့လက်ကြားမှာ သားလွှာတို့
ဝမ်းဘဲခြေထောက် ပမာမျိုး။
စောင့်ပြီး လှေလာကြပါစို့။ ။

- * ငှက်ကြီးဝန်ပို = Pelican
- * နှုတ်သီးအိတ် = Pouch

(၁၀၅-၅-၁၉၉၅)

ဖိုးခေါင် ကြွေးကြော်

ဖိုးခေါင် ဖိုးခေါင်- ဆူညံညံ
သစ်ပင်ထိပ်က သူ့အော်သံ။

သူ့အော်သံကို တို့ကြားကြ
သူ့ကိုယ်ကောင်ကို မမြင်ရ။

သူနေသည်က ကျွန်းတောမှာ
လူရပ်လူရွာ မနီးပါ။

တစ်ခါတစ်ခါ တို့ရွာနား
ကျွန်းပင်ထိပ်မှာ သူ့သံကြား။

သူ့သံကြားလို့ ရှာကြည့်တော့
ရွက်အုပ်ကြားမှာ မြင်ရပေါ့။

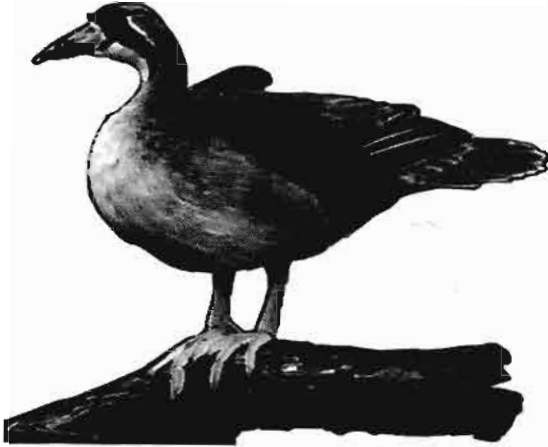
အစိမ်းဖျော့ဖျော့ သူ့ကိုယ်မွေး
ရွက်စိမ်းတွေနှင့် ရောလို့ထွေး။

ကြော်ကြွေးသံကြောင့် တို့ ခေါ်ကြ
တောနက်ထဲက ဖိုးခေါင်ပါ။

သူ့ကို မြင်ဖို့ မလွယ်လှ။
ကြားလျှင် လိုက်ရှာ ကြည့်ပါကြ။

ဖိုးခေါင် ဖိုးခေါင် အော်သံက
ကျွန်းတောကြီးကို ဆေးခြယ်သ။ ။

* ဖိုးခေါင် = Green Barbet
(မင်္ဂလာမောင်မယ်။ ။ စက်တင်ဘာ၊ ၁၉၉၅)

ရေဗလုံ

ရေထဲပြောင်းမှုတ် ဗလုံ ဗလုံ
သူ့အော်သံလည်း ဗလုံ ဗလုံ။
ဗလုံသံချင်း တူလို့ဗျ
သူ့ကို ဗလုံမှည့်ခေါ်ကြ။
ရေဗလုံကြီး နှုတ်သီးက
အဝါရောင်နှင့် ကြီးထူစွ။
သူ့ပျံပုံက ထူးဆန်းပါ
ရေပေါ်လျှပ်ပြီး ပြေးလွှားကာ
ခဏကြာမှ ပျံလို့သွား
သူ့တောင်ပံက အမြန်စား။

အံ့အားသင့်၍ ကြောက်ခါသော်
ရေမှာကိုယ်မြှုပ် ခေါင်းကိုဖော်
ကုန်းပေါ်ပြေးတက် အမြန်ဆုံး
ခုံ့ကွယ်ရာမှာ တိတ်တိတ်ပုန်း။
သစ်ရွက် သစ်ခက် သူ့ကိုဖုံး။ ။

* ရေဗလုံ = MASKED FINFOOT
(မင်္ဂလာမောင်မယ်။ ။ ဇန်နဝါရီ ၁၉၉၆)

သပိတ်လွယ်ငှက် ကျွန်မိတ်ဆွေ

သ-သပိတ်လွယ်၊ ငှက်ကျားငယ်
ဖတ်စာထဲမှာ ဖတ်ရတယ်၊
သိချင်ပါတယ် ဘကြီးမြ
ဘယ်ငှက်ဆိုတာ ပြပါဗျ။

ဟောဟိုမှာက အမြီးထောင်
အဖြူအနက် ငှက်ကျားကောင်၊
အမှောင်ကုန်လို့ မနက်ကျ
သူ့တေးသံကို တို့ကြားရ။

ညနေကျလဲ ကြားရပြန်
အဲသည်ငှက်ကျား တေးဆိုသံ၊
ပျံလို့မသွား လွန်ယဉ်ပါး
ခြံတန်းပေါ်မှာ သူနေနား။

သစ်ပင်ဖျားက သူ့တေးဆို
ပလ္လေသံလို နဲ့သံလို၊
အို-အလိုဗျာ သူ့ပျံဆင်း
မြက်ဖုတ်ကြားက ပလ္လေတွင်း။

ပလ္လေတွင်းက ဘာကိုရ
မေးပေးစမ်းပါ ဘကြီးမြ၊
မေးမရလဲ ရှိပါစေ
သစ်ပင်ထက်က ငှက်မိတ်ဆွေ၊
နေညှိသောခါ သူ့ချိုတေး
ကျွန်တော် စောင့်မယ်လေး။

* သပိတ်လွယ်ငှက် = Magpie Robin
(မင်္ဂလာမောင်မယ်။ ။ မတ်၊ ၁၉၉၆)

ရောင်စုံငှက်ကျား

ဘီးတောင်ပိုခေါ် တောင်ဘီစူး
 သူ့အော်သံက ဝူ ဝူ ဝူ။
 တောင်ကူး မြောက်ကူး ယုံလေရာ
 သူ့တောင်ပံက နက်ကျားပါ။
 အဖြူပေါ်မှာ အနက်စင်း
 အမြီးမှာက အဖြူစင်း။
 လည်ပင်းကုပ်ပိုး နီဝါရောင်
 အမောက်ဖျားက နက်လို့မှောင်။
 အရောင်စုံတဲ့ သည်ငှက်ကျား
 ဘာတွေကိုများ ရှာလို့စား။
 ငါတို့ စောင့်ကြည့် ကြစို့လား။
 ဟေးလာ မောင်ရို့ဝါး။

* ဘီးတောင်ပို = Hoopoe
 (မင်္ဂလာမောင်မယ်။ ။ ဧပြီ၊ ၁၉၉၆)

ပန်းထိမ်ဖိုငှက်

ဧည့်သည်ငှက်တွေ

ပန်းထိမ်ဖိုငှက် တူကိုထု
 ချိုးလည်ပြောက်က ဝတ်ကူးကု။
 ဆောင်းဥတုက အေးလာပါ
 နေဆာလို့ဖို့ ထွက်ကြရာ။
 သာယာပါတီ ငှက်အများ
 မြောက်ဘက်ဆီက အေးရှောင်ရှား။
 နွေးအားရှိတဲ့ တောင်ဘက်ဆီ
 ရောက်တဲ့အခါ တေးကိုသီ။
 သူတို့သီတော့ တို့ကြားရ
 တို့လောကကြီး သာယာစွ။
 ဧည့်သည်ငှက်တွေ လာပါကြ။

တူထုပြီးလျှင် ကြိုမည်ဗျ။
ဝတ်ကူးကုကာ ကြိုမည်ဗျ။
မိတ်ဆွေငှက်တွေ လာပါကြ။ ။

* ပန်းထိမ်ဖိုငှက် = Coppermith
* ချိုးလည်ပြောက် = Spotted Dove
(ဆောင်းဥတုအခါ အေးသော မြောက်ဘက်က ငှက်များ၊
နွေးသော တောင်ဘက်သို့ ဆင်းလာကြသည်။)
(မင်္ဂလာမောင်မယ်။ ။ မေ၊ ၁၉၉၆)

ပျော်တော်ဆက်တဲ့ ငှက်ဖိုးခေါင်

သစ်ပင်ထိပ်က ရွက်စိမ်းကြား
သူ့ကိုမြင်ဖို့ ခက်သဗျား။
ရွက်စိမ်းကြားက ငှက်စိမ်းညို
ဖိုးခေါင် ဖိုးခေါင် သီချင်းဆို။
သူ့ဆိုသံကို တို့ကြားရ
ဝမ်းသာသဗျ သာသဗျ။
ညဉ့်ခါကျလည်း ကြားရပါ
ကိုဖိုးခေါင်ငှက် လွန်သာယာ။
တို့ကစားခါ ပျော်တော်ဆက်
သစ်ပင်ထိပ်က ဖိုးခေါင်ငှက်။ ။

* ဖိုးခေါင် = Green Barbet
(မင်္ဂလာမောင်မယ်။ ။ ဇွန်၊ ၁၉၉၆)

ပန်းထိမ်ဖိုငှက်

အော်သံမျိုးစုံ တောရဂုံ

ပန်းထိမ်ဖိုငှက် တူကိုခေါက်
တောက်တောက်-တောက်တောက်-ဒဒေါက်ဒေါက်။

ချိုးလည်ပြောက်က ဒဂွတ်ကူး
ဂွတ်ကူး-ဂွတ်ကူး-ဒဂွတ်ကူး။

အိမ်ဦးခန်းက တောက်တဲ့ညို
တောက်တဲ့ တောက်တဲ့ တောက်တဲ့ဆို။

ရွှေမိုးညိုလို့ ရွာမှာလား
ရေအိုင်စပ်က ကိုရွှေဖား။

အုံအား-အုံအား-အုံအစ် အစ်
မိုးကိုခေါ်လို့ သူအော်ဟစ်။
မိုးကြိုးထစ်လို့ မိုးရွာကျ
မိုးရေချိုးဖို့ သွားဖို့ကွ။
ရွာထိပ်ရောက်က အိမ်ပြန်လျက်
ခေါင်းမြီးခြုံကာ တို့ အိပ်စက်။
အိပ်စက်ဝတော့ စာကျက်မှာ
ဖိအေတီကက် ကြောင်ကြီးပါ။
ရက်ဆိုတာက ကြွက်ငယ်ဗျ
အာရအေတီ ရေးပါရ။
စာအုပ်ထဲမှာ တူတကွ
သူတို့နှစ်ကောင် တည့်သည်က
အံ့ဩစရာပါပဲဗျ။ ။

* တောက်တဲ့ = Tucktoo, gecko.

* ဖား = Frog

(မင်္ဂလာမောင်မယ်။ ။ နိုဝင်ဘာ၊ ၁၉၉၆)

ဇီးကွက်မျက်ပြ

ဇီးကွက် ဇီးကွက် အော်တဲ့ငှက်
လင်းအားကြီးချိန် အရက်တက်။
ဝါဝါလက်လက် သူ့မျက်စိ
ပုရစ်ကောင်ကို သူလိုက်ကြည့်။
လိုက်ကြည့်ရာက သူဖမ်းစား
နွားချေးပိုးလည်း ပါသဗျား။
တို့ကစားတော့ အော်ဆိုကြ
ဇီးကွက်မျက်ပြ ရေထဲချ။

ငါက မကြောက်ပါဘူးကွယ်
သူကပြန်ပြီး အော်ပြောတယ်။
ရေပြင်ကျယ်မှာ ငါကူးတတ်
ငါ့ရေကူးသံ တဖျပ်ဖျပ်။
ကြားမှတ်လိုက်ရ ဟုတ်ပါစ
တို့စိတ်ကူးနှင့် တို့ကြားကြ။
ဇီးကွက်မျက်ပြ တောထဲက။
တို့ကစားဖက် မိတ်ဆွေဗျ။ ။

* ဇီးကွက် = Myanmar Barred Owlet
(မင်္ဂလာမောင်မယ်။ ။ ဇန်နဝါရီ ၁၉၉၇)

ကံကြမ္မာဆိုး လင်ကောင်ပိုး

ငှက်တွေအိပ်လို့ တိတ်ဆိတ်ခါ
 ထန်းပင်ဖျားက ပျံဝဲလာ။
 ဘာသံပါလဲ ဟိုသည်ပြေး
 ထူးဆန်းပါသည့် အသံသေး။
 အေးအေးသာသာ အော်ရာမှ
 ဂျစ်ဂျစ်မြည်သံ ထိုးကာချ။
 ကြားရသူတို့ ကြောက်လေပြီ
 ငှက်ဆိုးထိုးဟု ဆိုကြသည်။
 ဟုတ်သည် မဟုတ် မသိပါ
 လူတွေကတော့ ထိတ်သွားရှာ။
 ကံပေါသည့် မှောင်တွင်းငှက်
 အသံဆိုးလို့ အကျိုးပျက်။
 လင်ကောင်ပိုးငှက် ငှက်ဆိုးငှက်
 သူရှာစားသည့် မျိုးစုံကြွက်။
 စပါးကျီဖျက် ပဲကျီဖျက်။ ။

* လင်ကောင်ပိုး၊ ငှက်ဆိုး၊ မိန်ကောင် = Barn Owl
 (ပလုတ်တုတ်ဂျာနယ်။ ။ ဖေဖော်ဝါရီ၊ ၁၉၉၇)

သပိတ်လွယ်ငှက်

သပိတ်လွယ်ငှက် နက်ကျားကျား
 မြှောင်ထဲမှာ ဟိုသည် သွား။
 အပြုံးကိုတား မိုးကိုထောင်
 သူ့အလှကို ပြသယောင်။
 နံ့ကောင် ပုရစ် မလွတ်တမ်း
 နွားချေးပိုးလည်း သူ ရှာဖမ်း။
 ဖမ်းရသမျှ သူ စားပါ
 ညနေချမ်းသို့ ရောက်သောခါ
 သစ်ပင်ထိပ်မှာ နားလျက်ပါ
 နေမင်းညိုကို နှုတ်ဆက်သ။
 သူ၏တေးသံ ချိုမြမြ။
 သပိတ်လွယ်နက် ငှက်ကျားလှ။ ။

* သပိတ်လွယ်ငှက် = Magpie Robin
 (မင်္ဂလာမောင်မယ်။ ။ မတ်၊ ၁၉၉၇)

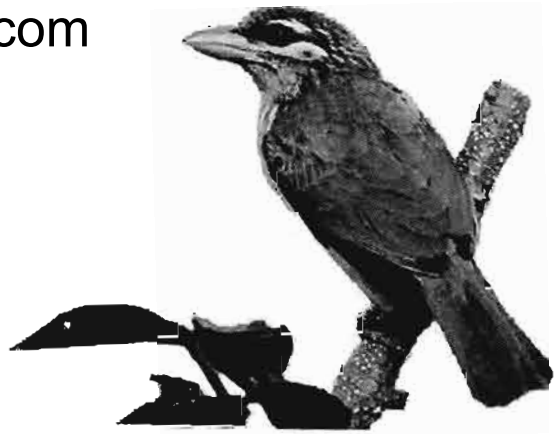

ဒီးဒုတ်ငှက်

ငှက်မျက်ပြဲများ

နေရောင်ရွှေပြေး အရုဏ်ခါ
 ဇီးကွက် ဇီးကွက် ကြားရပါ
 ဘယ်မှာ ဘယ်မှာ ပါလဲကွ
 ဆွမ်းတော်စောင့်ရင်း တို့ကြားရ။
 ဟောဗျ ညောင်ပင်အခွကြား
 သူ့အော်မြည်သံ ငါတို့ကြား။
 တခြားမျက်ပြဲ အမျိုးမျိုး
 ခင်ပုပ်၊ ဒီးဒုတ်၊ လင်ကောင်ပိုး။
 မိုးချုပ်မှထွက် စာရှာကြ
 သက်ကြီးစကား တို့ကြားရ။
 ငါတို့ ရှာကြည့်ကြစို့ကွ။ ။

- * ဇီးကွက် = Barred Owllet ။
- ခင်ပုပ် = Spotted Owllet ။
- ဒီးဒုတ် = Fish Owl ။
- လင်ကောင်ပိုး = Barn Owl (ငှက်ဆိုး)
- (မင်္ဂလာမောင်မယ်။ ။ ဧပြီ၊ ၁၉၉၇)

ဖိုးခေါင်ကြွေးကြော် တို့တောင်ရိုးပေါ်

ဖိုးခေါင်၊ ကုပ်ကလောင်၊ ပန်းထိမ်ဖို့
 ကြားဖူးပါရဲ့ အမည်ကို။
 ပန်းထိမ်ဖို့က တူကိုခေါက်
 ဒေါက်ဒေါက် ဒေါက်ဒေါက် တဒေါက်ဒေါက်။
 မိုးသောက်စဉ် အော်သည်က
 ဖိုးခေါင်ငှက်ရဲ့ အော်သံဗျ။
 အော်သံကလဲ ဖိုးခေါင်ပဲ
 အမည်ကလဲ ဖိုးခေါင်ပဲ။
 မကွဲမပြား အော်သည်မှာ
 ကုပ်ကလောင်ဗျ ကလောင်ပါ။
 လိုက်ရှာကြည့်ကြ ကြည့်ပါကြ
 ပညာရှိများ ပြောသည်က
 သစ်ပင်ထိပ်က ကောင်စိမ်းဗျ။ ။

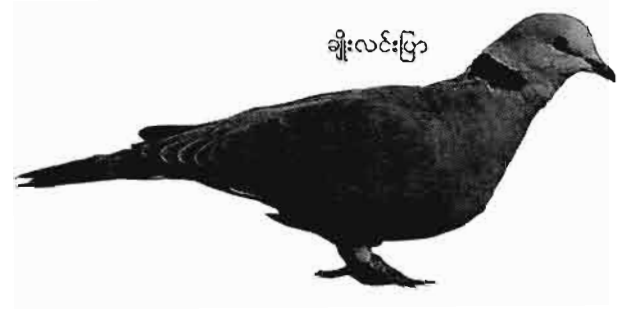
- * ဖိုးခေါင်၊ ကုပ်ကလောင်၊ ပန်းထိမ်ဖို့တို့ကို Barbet ဟု
 အင်္ဂလိပ်လို ခေါ်ကြသည်။
 (မင်္ဂလာမောင်မယ်။ ။ မေ၊ ၁၉၉၇)

တကူကူး- ကူး

ချုံကြို ချုံကြား စည်းရိုးနား
ချိုးလေးကူသံ ငါတို့ကြား။
ကူသံကြားရာ လိုက်ကြည့်ကာ
ချိုးလေး ပျံတက် သွားလေပါ။
ခက်ညွန့်ဝေဖြာ သစ်ပင်ဖျား
တို့မမြင်ရာ သူခိုနား။
ဘာများကြောက်လို့ ခုလိုရှောင်
ငါတို့တစ်တွေ မသိပေါင်။
ချိုးထောင်သမား ညွတ်ကျော့ကွင်း
မတော်တဆ စာရှာရင်း။
တက်နင်းမိမှာ စိုးပုံရ။
ရွှေချိုးကလေး လိမ္မာစွ။ ။

* ချိုးလည်ပြောက်ငှက် = Spotted Dove
(မင်္ဂလာမောင်မယ်။ ။ ဇွန်၊ ၁၉၉၇)

ချိုးလင်းပြာ

ခိုးကြည့်မခဲ ချိုးလေးပျံ

မိုးလင်းစမှာ ကူသံကြား
ချိုးလေးနှစ်ကောင် သူတို့လား။
သစ်ပင်ဖျားက ပျံဆင်းကာ
ခြံဝင်းထဲမှာ အစာရှာ။
ချိုးလင်းပြာလား လည်ပြောက်လား
ချုံကွယ်တွေမှာ ပျောက်ပျောက်သွား။
ဟော ပျံသွားပြီ အခုပဲ
ဘာကြောင့်ပါလဲ ဘာကြောင့်လဲ။
ကဲ သိပါပြီ ကိုရွှေချိုး
ခိုးကြည့်သည်ကို သိလို့ချိုး။
ကြောက်တတ်လှသည့် ကိုရွှေချိုး
တဝတ်ကူးချိုး ဝတ်ကူးချိုး။ ။

* ချိုးလင်းပြာ = Ring Dove
* ချိုးလည်ပြောက် = Spotted Dove
(မင်္ဂလာမောင်မယ်။ ။ ဇူလိုင်၊ ၁၉၉၇)

ဘူးဘူးဘားဘား ငှက်ငန္နား

နွားတွန်သံလို သူကအော်
 ငှက်ငန္နားလို တို့ကခေါ်။
 တောပျော်ငှက်စိမ်း ကိုယ်ရောင်မဲ့
 သစ်ရွက်ကြားမှာ ရှာခက်ခဲ။
 ဒါပေမဲ့လဲ တို့ လိုက်ရှာ
 ဟော—တွေ့ပါပြီ ရေစပ်မှာ။
 ဘာရှာစားလဲ ကိုငန္နား
 ဆားကျင်းကျတ်တွင်း ရှာသလား။
 ဘူးဘူးဘားဘား တဘားဘား
 နွားလို အော်လို ငှက်ငန္နား
 ငါတို့ ခေါ်ကြပါသည်ဗျား။

- * ငှက်ငန္နား = Indian Green Imperial Pigeon.
- * ဆားကျင်းကျတ်တွင်း = Salt-lick
 (မင်္ဂလာမောင်မယ်။ ။ စက်တင်ဘာ၊ ၁၉၉၇)

ဆောင်းဧည့်သည်

ဇိုးကုန် ဆောင်းပေါက် အေးချိန်ကျ
 တို့ပြည်အထက် မြောက်ဘက်က။
 ဆောင်းလ ရှောင်ကာ ပြေးဝင်လာ
 ငှက်မျိုးများစွာ ရှိလေရာ။
 တို့မိတ်ဆွေဟာ မြီးညှောင့်ငှက်
 အမြီးထောင်လျက် လှဲချလျက်။
 မြန်မြန်ထက်ထက် ပြေးကာလွှား
 ပိုးကောင်မွှားကောင် သူရှာစား။
 ရေစပ်နားလည်း သူလျှောက်ကာ
 ရေပိုးရေမွှား သူလိုက်ရှာ။

ဆောင်းခါကုန်လို့ ရာသီခွေး
မြောက်ဘက်ဆီကို သူပြန်ပြေး။
အနွေးကုန်လို့ အေးပြန်လျှင်
သူလာဦးမည် အမှန်ပင်။
ငါတို့ချစ်ခင် မိတ်ဆွေငှက်
ပြန်ခဲ့ပါနော် မပျက်ကွက်။ ။

* ဖြိုးညောင်ငှက် = Wag Tail
(မင်္ဂလာမောင်မယ်။ ။ အောက်တိုဘာ၊ ၁၉၉၇)

ငှက်ကြီးတုံးစပ်

ရပ်ကာ လျှောက်ကာ အစာရှာ
ငှက်ကြီးတုံးစပ် ကွင်းစပ်မှာ
သိရင်ပြောပါ သူငယ်ချင်း
ဘာရှာသလဲ ဟင်း။

တစ်ကောင်ချင်းလည်း မဟုတ်ဘဲ
လေးငါးခြောက်ကောင် အတူတွဲ
ဝဲကာ ယုံကာ ချာချာလည်(လယ်)
အတောင်ခတ်သံ ကြားရတယ်။

ဟိုဘက်လယ်မှာ သူတို့နား
တွေ့ရာအကောင် မျိုလို့စား
အစားအစာ ချေး(ကြေး)မများ။

တွဲလျားကျတဲ့ စလုတ်နီ
ဘာလုပ်ဖို့လဲ မသိပြီ
သိချင်ပါသည် တို့ အများ
စောင့်ကြည့်ပါစို့လား။

သူတစ်ယောက်တည်း လွန်ထူးခြား
နှုတ်သီးထူက လွန်ကြီးမား
ငှက်ကြီးတုံးစပ် ကွင်းစပ်နား
သိရင် ပြောကြစမ်းပါဗျား။ ။

* ငှက်ကြီးတုံးစပ် = Adjutant
(မင်္ဂလာမောင်မယ်။ ။ ဒီဇင်ဘာ၊ ၁၉၉၇)

စာကလေးများ စပါးစား

ယုဇနပင် ကိုင်းခြောက်မှာ
စပါးတွဲကို ဆွဲလိုက်ခါ
နီးအပါးမှာ စောင့်နေကြ
စာကလေးတွေ ပျံ့ဝဲကျ။
ဟောဗျ တစ်ကောင် နောက်တစ်ကောင်
ခဏကလေးမှာ ကိုး ဆယ်ကောင်။
ကိုး ဆယ်ကောင်မျှ သာမက
နှစ်ဆယ် အစိတ် ရောက်လာကြ။
ကြည့်ရမြင်ရ စိတ်ချမ်းသာ
စပါးတွဲမှာ တွယ်ကပ်ကာ
အခွံခွာပြီး စားပါကြ
စပါးခွံတွေ အောက်ကိုကျ။
မြေကြီးပေါ်မှာ ဗရပူ။ ။

* စာကလေး = Sparrow
(မင်္ဂလာမောင်မယ်။ ။ ဒီဇင်ဘာ၊ ၁၉၉၇)

တူစုံတွဲဖက် ဆက်ရက်ငှက်

မနက်စောစော အရုဏ်တက်
 အုန်းလက်ပေါ်က အော်တဲ့ငှက်။
 ဆက်ရက် ဆက်ရက်ခေါ်ပါကြ
 ဖော်စုံတွဲလို့ လျှောက်ရာက
 မြက်ခင်းထဲမှာ တရွရွ
 ပိုးမွှားမျိုးစုံ ခုန်ပျံက
 သူတို့ဖမ်းဆီး ကောက်စားကြ။
 တချို့ကတော့ ကွင်းထဲမှာ
 ကျွဲနွားစီးလို့ လိုက်သွားရာ
 ပိုးမွှားကောင်တွေ လှုပ်ရှားပါ
 ထိုခါ သူတို့ကောက်စားကြ
 ဝမ်းဝ ဝိုက်ဝ ဖြစ်အောင်ပျံ။
 ညကျသောခါ အုန်းပင်ထက်
 ဆူဆူညည် တကျက်ကျက်။
 အော်လျက် မြည်လျက် အိပ်တန်းတက်။ ။

* ဆက်ရက် = ဇယက်ဟု အသံထွက်။
 (Common Myna)
 (မင်္ဂလာမောင်မယ်။ ။ ဇန်နဝါရီ ၁၉၉၈။)

နေအိပ် ညထွက် ငှက်လင်းဝက်

နေခါ အိပ်လို့ ညခါထွက်
 ပင်မြင့်ထိပ်မှာ နေသည့်ငှက်။
 ရွက်အုပ်ကြားမှာ အိပ်ကြပါ
 တစုတဝေး ပျော်စရာ။
 မိုးချုပ်ခါ ပျံလွှတ်ကြ
 အစာရှာဖို့ တောအုပ်ဝ။
 နှုတ်သီးက ရှည် ချွန်ထက်ထက်
 သူ့ကိုခေါ်ကြ ငှက်လင်းဝက်။
 ပင်မြင့်ထိပ်မှာ တကွက်ကွက်။
 အော်သည် ကွက်ကွက် ငှက်လင်းဝက်။ ။

* လင်းဝက် = Night Heron
 (မင်္ဂလာမောင်မယ်။ ။ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၉၉၈။)